

» 2009

VOJENSKÁ OSVETA

mimoriadne vydanie

Ozbrojené sily Slovenskej republiky a NATO

5 rokov členstva Slovenskej republiky v NATO

2004 – 2009

*Vztyčovanie vlajky SR v centrále NATO
2. apríla 2004*

Vlajky všetkých členských krajín v centrále NATO

*Rokovanie Severoatlantickej rady 2. 4. 2004 (už za účasti ministra
zahraničných vecí SR ako zástupcu jednej z novoprijatých krajín)*

foto na strane: <http://www.nato.int/multi/photos.html>

VOJENSKÁ OSVETA 2009

- mimoriadne vydanie

© **Generálny štáb Ozbroyených síl SR**
štáb personálneho manažmentu

Publikácia je určená na zabezpečenie spoločenskovedných seminárov profesionálnych vojakov a vybraných skupín zamestnancov Ozbroyených síl Slovenskej republiky.

Obsah:

5. výročie vstupu Slovenskej republiky do NATO

Slovo na úvod.....	2
1. Podiel NATO na eliminácii bezpečnostných rizík a výziev v súčasnosti.....	4
2. Slovensko a NATO dnes.....	16
3. Skúsenosti vybraných dôstojníkov Ozbroyených síl SR z pôsobenia v štruktúrach NATO.....	21

Prílohy:

Základné piliere NATO.....	42
Základné princípy činnosti NATO.....	42
Členské štáty NATO, ich štátne symboly.....	44
Predstavitelia NATO – politická časť.....	48
Vojenské riadenie NATO.....	50
Zastúpenie Ozbroyených síl SR v štruktúrach NATO.....	52

Obálka:	grafická úprava Pavol Daniž, Dr. Pavol Švantner
Zodpovedný redaktor:	Dr. Pavol Švantner
Jazyková korektúra:	PhDr. Eleonóra Šmidová
Vydavateľ:	Kultúrne a metodické centrum OS SR, Trenčín Hviezdoslavova 16 911 27 Trenčín tel.: 0960/333810

Publikácia je určená pre vnútornú potrebu Ozbroyených síl Slovenskej republiky. Bezplatné rozširovanie do útvarov a zariadení ozbrojených síl zabezpečuje vydavateľ.

Obsah článkov vyjadruje názory autorov, ktoré sa nemusia vždy zhodovať so stanoviskom vydavateľa.

Publikácia je zverejnená v elektronickej podobe na stránke Kultúrneho a metodického centra OS SR v zložke Dokumenty a materiály (www.domarmady.sk).

Schválené do tlače: 24. februára 2009

Tlač: 5. kartoreprodukčná základňa Nemšová

Distribúcia: 20. marca 2009

SLOVO NA ÚVOD

od náčelníka Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky

Na prelome marca a apríla tohto roku si pripomíname 5. výročie vstupu Slovenskej republiky do NATO (North Atlantic Treaty Organization) - Organizácie Severoatlantickej zmluvy. Formálny právny akt nášho vstupu do najefektívnejšieho systému kolektívnej obrany vo svete sa uskutočnil 29. marca 2004 vo Washingtone, a to odovzdaním súhlasu s prístupom depozitárovi zmluvy, ktorým je vláda Spojených štátov amerických. Bezprostredne po tom, 2. apríla 2004, bola v bruselskej centrále NATO po prvýkrát vztýčená vlajka Slovenskej republiky a náš minister zahraničných vecí sa po prvýkrát zúčastnil na neformálnom rokovaní Severoatlantickej rady už ako reprezentant plnoprávneho členského štátu. Spolu s nami získali členstvo Litva, Lotyšsko, Estónsko, Rumunsko, Bulharsko a Slovinsko, a tým sa počet členských štátov rozrástol na dnešných 26. Tieto krajiny doplnili Poľsko, Maďarsko a Česko, ktoré sa ako prvé štáty bývalého východného bloku kvalifikovali do NATO už v prvej vlnе jeho rozširovania v roku 1999. Vstupom do NATO bol splnený jeden zo základných strategických zahraničnopolitických cieľov, ktorý bol stanovený už pri vzniku Slovenskej republiky v roku 1993. Dosiahnutím tohto významného medzníka sa naša krajina prihlásila k hodnotám demokracie a obrany ľudských práv, na ktorých je aliancia založená.

NATO ako medzinárodná organizácia rozvíja svoju činnosť na politickej a vojenskej úrovni. Slovenská republika aktívne vstupuje do politických procesov aliancie predovšetkým v rámci NAC (North Atlantic Council) – Severoatlantickej rady a ďalších štruktúr aliancie. Nemenej dôležitý je však aj náš príspevok vo vojenskej oblasti. Počas piatich rokov nášho členstva sa zdokonaľovala a prehlbovala spôsobilosť našich vojakov na pôsobenie vo veliteľských štruktúrach NATO. Prevzali sme a postupne implementovali štandardizačné dokumenty a plánovacie postupy aliancie. Zvyšoval sa aj náš príspevok do vojenských operácií s dôrazom na KFOR v Kosove a ISAF v Afganistane. Ku koncu roka 2008 sa 57 % našich vojakov vyslaných do zahraničia zapojilo do vojenských operácií pod vedením NATO. V operácii ISAF, v súlade s mandátom Národnej rady Slovenskej republiky, do konca roku 2010 postupne zvyšujeme našu účasť na 246 vojakov. Na významnej veliacej pozícii pôsobil v ISAF príslušník

Ozbrojených síl SR – brigádny generál Pavel Macko. Za plnenie úloh v rámci NATO boli viacerí naši vojaci ocenení medailami našich partnerov a vyznamenaniami veliteľstiev a agentúr NATO. Za významnú považujem najmä skutočnosť, že sa naši vojaci plnohodnotne etablovali vo všetkých dôležitých medzinárodných štáboch a veliteľstvách NATO. Postupne sa nám darilo zvyšovať aj schopnosť predurčených súčastí Ozbrojených síl SR pripravovať sa na plnenie úloh v prospech NATO. Za jedinečný úspech považujem aj dôveru vyjadrenú našim ozbrojeným silám v podobe získania statusu vedúcej krajiny aliancie v oblasti mínovej bezpečnosti a vybudovania centra výnimočnosti NATO pre túto oblasť v našich podmienkach.

Rok 2009 je zameraný najmä na udržanie požadovanej úrovne operačnej pripravenosti deklarovaných spôsobilostí Ozbrojených síl SR pre NRF (NATO Response Forces) – sily pružnej reakcie NATO a na udržanie spôsobilosti zabezpečovať operácie medzinárodného krízového manažmentu so zameraním na misiu ISAF v Afganistane. Aj tým dokazujeme, že nechceme byť len konzumentom výhod kolektívnej obrany zaručovanej organizáciou NATO, ale sme schopní byť jej aktívnym prvkom. Pôsobenie v koalícii je predovšetkým o zodpovednosti a preto chceme naďalej zvyšovať dosiahnutý kredit služby našich vojakov v NATO.

5. výročie vstupu Slovenskej republiky do NATO je pre mňa vítanou príležitosťou vyjadriť úprimné poďakovanie všetkým profesionálnym vojakom a zamestnancom, ktorí sa aktívne podieľali na vytvorení dobrého mena Ozbrojených síl SR v aliancii, či už vo funkciách v útvaroch a zariadeniach doma, ale aj v zahraničí. Verím, že poznatky, skúsenosti a jazykové spôsobilosti získané v operáciách a štruktúrach NATO využijeme na ďalšie skvalitnenie spoločnej práce. K zlepšeniu orientácie našich vojakov a zamestnancov v aktuálnych procesoch a štruktúrach NATO určite prispeje aj publikácia, ktorá sa Vám dostáva do rúk.

generál Ing. Ľubomír Bulík, CSc.

1. PODIEL NATO NA ELIMINÁCII BEZPEČNOSTNÝCH RIZÍK A VÝZIEV V SÚČASNOSTI

pplk. Ing. Peter Babiar, plk. gšt. Ing. Jaroslav Baláž, pplk. Ing. Ľudovít Péter
Úrad vojenského predstaviteľa pri Vojenskom výbore NATO

Cesta Slovenskej republiky do NATO

NATO (North Atlantic Treaty Organization – Organizácia Severoatlantickej zmluvy) je pilierom a pevným základom euroatlantickej spolupráce založenej na báze rovnosti práv a povinností členských štátov od svojho založenia. Slovenská republika vstúpila do Organizácie Severoatlantickej zmluvy spolu s ďalšími šiestimi štátmi strednej a východnej Európy, bývalými satelitmi Sovietskeho zväzu – Bulharskom, Estónskom, Litvou, Lotyšskom, Rumunskom a so Slovinskom v roku 2004.

Oficiálne oslavy vstupu SR do NATO sa uskutočnili dňa 2. apríla 2004. V tento deň boli v Bruseli v sídle aliancie po prvýkrát vztýčené vlajky pristupujúcich štátov. Slovensko vstúpilo do NATO ako suverénny štát, pre ktorý členstvo v aliancii znamená nielen využívanie výhod, ale aj plnenie istých povinností. SR sa od vstupu do NATO predstavuje ako plnohodnotný a zodpovedný partner, ktorý primeranou mierou prispieva v boji proti terorizmu, k posilneniu vzťahov medzi EÚ a NATO, stabilizácii Balkánu, budovaniu partnerských vzťahov s Ukrajinou a Ruskom, ako aj ďalšej transformácii ozbrojených síl. Vstupom do NATO sa SR stala súčasťou najsilnejšej bezpečnostnej organizácie sveta a získala formálne záruky bezpečnosti.

Časové míľniky vstupu SR do NATO:

- **november 1993** – v Bruseli rokuje prezident SR Michal Kováč s generálnym tajomníkom NATO Manfredom Wörnerom a vyjadruje záujem SR o členstvo. Aliancia tento krok víta a vyjadruje podporu ,
- **február 1994** – premiér SR Vladimír Mečiar podpisuje v Bruseli rámcový politický dokument o pristúpení SR k projektu Partnerstvo pre mier (Partnership for Peace – PfP), ktorý bol prípravou na vstup do NATO ,
- **apríl 1996** – generálny tajomník NATO Javier Solana vyzýva vládu SR, aby dokázala, že SR je demokratickou krajinou, uisťuje ale, že SR nevypadla z radov adeptov na vstup do NATO,
- **máj 1997** – referendum o vstupe SR do NATO, ktoré bolo vyhlásené za zmarené,
- **november 1998** – premiér SR Mikuláš Dzurinda v sídle NATO rokuje s generálnym tajomníkom NATO Javierom Solanom ,
- **marec 1999** – do NATO vstupuje ČR, Poľsko a Maďarsko,

- **apríl 1999** – SR je zaradená na zoznam kandidátov na vstup do aliancie,
- **november 2002** – SR dostáva na summite v Prahe pozvánku na prístupové rokovania o vstupe do NATO spolu s ďalšími šiestimi krajinami strednej a východnej Európy,
- **apríl 2003** – NR SR schválila pristúpenie SR k NATO,
- **február 2004** – všetky členské štáty NATO ratifikovali dohodu o rozšírení aliancie o sedem nových štátov. ¹⁾

Rola NATO v súčasnosti

NATO ako medzinárodná organizácia založená na spoločných princípoch demokracie, slobody a vlády zákona predstavuje v súčasnosti významný prvok udržania stability a mieru v euroatlantickom priestore. Je dynamicky sa rozvíjajúcim organizmom, ktorý veľmi citlivo reaguje na zmeny bezpečnostnej situácie a bezpečnostného priestoru. Na tieto zmeny dokáže primerane odpovedať pri využití prostriedkov ako politických, diplomatických, ekonomických, tak aj vojenských. Aj pri skeptických prognózach o budúcnosti a úlohe NATO po kolapse Sovietskeho zväzu potvrdzujú súčasné konflikty, že NATO ako politicko-bezpečnostná organizácia má svoje nezaštupiteľné miesto v súčasnom bezpečnostnom prostredí. Aby aliancia mohla účinne využívať dostupné nástroje aktívnej spolupráce, cestou politicko-vojenských formátov sa cielavedome snaží o zintenzívnenie vzťahov s partnerskými krajinami v rámci Partnerstva za mier, Stredomorského dialógu, Euroatlantického partnerstva a ich zapojenie do konkrétnych foriem spolupráce. Jednou z možností pre stanovenie úloh NATO v budúcnosti je vypracovanie Strategického konceptu ako základného strategického dokumentu aliancie. Úlohy, ktoré plní aliancia aj teraz sa z tohto konceptu určite nestratia. Ide o nasledujúce úlohy:

- kolektívna obrana euroatlantického priestoru,
- pomoc pri humanitárnych krízach a prírodných pohromách,
- prevencia konfliktov,
- nerozširovanie zbraní hromadného ničenia,
- operácie na podporu mieru.

Na ostatnom summite NATO v roku 2008 v Bukurešti hlavy štátov zdôraznili, že NATO musí udržať a zlepšiť spôsobilosti pre celé spektrum operácií. Tak isto zdôraznili, že pre dosiahnutie tohto cieľa bude nutné zmeniť, resp. reštrukturalizovať procesy v rámci veliteľstva NATO a ostatných riadiacich prvkov.

1) *Vstup do NATO: výhody, povinnosti a riziká. Hospodárske noviny: Alena Gottweisová, Matúš Zubo, SITA, TASR (2004)*

Obzvlášť dôležité pre smerovanie aliance v budúcnosti bude schopnosť reagovať na nové výzvy, napr. kybernetické útoky na dôležité informačné systémy, zabezpečenie ochrany dôležitých energetických zdrojov atď.

Táto organizácia je exkluzívna a ako taká vyžaduje od prípadných záujemcov o vstup splnenie veľmi náročných kritérií, posudzovaných komplexne a veľmi nekompromisne.

NAJVÄČŠIE VOJENSKÉ OPERÁCIE NATO A SKÚSENOSTI Z ICH VEDENIA

ISAF (International Security Assistance Force)

ISAF je súčasťou úsilia medzinárodného spoločenstva pod vedením NATO o zabezpečenie poriadku a bezpečnosti Afganistanu ako krajiny, ktorá sa nestane základňou pre medzinárodných teroristov. Afganistan je prakticky prvou líniou pre boj s terorizmom a hrozieb pre členské krajiny aliance. Od budúcnosti a bezpečnosti Afganistanu závisí aj bezpečnosť členských krajín aliance.

Pôsobenie medzinárodných síl **ISAF** v Afganistane je v rámci mandátu OSN a na základe žiadosti vlády Islamskej republiky Afganistanu. Ku koncu roku 2009 pôsobili v mnohonárodných silách **ISAF** jednotky zo 41 štátov sveta v počte takmer 55 100 vojakov. Hlavnou úlohou síl **ISAF** je zabezpečenie stabilného a bezpečného prostredia pre rozvoj krajiny s postupným rozširovaním vplyvu centrálnej vlády na celom území Afganistanu.

ISAF významnou mierou prispieva a aktívne pôsobí pri výcviku ANA (Afgánska národná armáda) a budovaní bezpečnostných inštitúcií potrebných pre riadne fungovanie štátu.

Budovanie ANA začalo v roku 2004 v podstate od nuly. Na konci roka 2008, teda po 4 rokoch jej formovania a výstavby, mala takmer 70 000 príslušníkov. Predpokladaný celkový počet ANA je až 120 000 v horizonte rokov 2010 – 2012.

V súčasnosti sa jednotky ANA podieľajú na viac ako polovici operácií proti povstalcovi z Talibanu.

Najvýznamnejším vojenským úspechom tvoriacej sa ANA bolo obnovenie kontroly nad mestom Musa Quala v juhoafgánskej provincii Helmand v decembri 2007.

Členské krajiny NATO a ich podiel na vojenskej operácii ISAF:

 Belgicko 410	 Bulharsko 465	 Kanada 2 830	 Česko 415
 Dánsko 700	 Estónsko 130	 Francúzsko 2 890	 Nemecko 3 405
 Grécko 140	 Maďarsko 240	 Island 8	 Taliano 2 350
 Lotyšsko 70	 Litva 200	 Luxembursko 9	 Holandsko 1 770
 Nórsko 490	 Poľsko 1 590	 Portugalsko 40	 Rumunsko 770
 Slovensko 120	 Slovinsko 70	 Španielsko 780	 Turecko 800
 Veľká Británia 8 910	 USA 23 220		

Nečlenské krajiny NATO a ich angažovanosť vo vojenskej operácii ISAF:

 Albánsko 140	 Austrália 1090	 Rakúsko 1	 Azerbajdžan 45
 Chorvátsko 280	 Fínsko 110	 Macedónsko (bývalá republika Juhoslávie) 140	
 Gruzínsko 1	 Írsko 7	 Nový Zéland 150	 Švédsko 290
 Jordánsko 0	 Singapur 20	 Ukrajina 10	 Spojené Arabské Emiráty 0

Zdroj: http://www.nato.int/isaf/docu/epub/pdf/isaf_placemat_090112.pdf – 12. 1. 2009

Pozn.: V prípade Slovenska ide o počet vojakov v jednotkách OS SR v operácii ISAF pod koalíčným velením. Ďalší vojak OS SR sú do operácie ISAF vyslaní z nasaditeľných pozícií v štruktúrach NATO, PRT a pod. Jordánsko a Spojené arabské emiráty podporujú operáciu ISAF poskytnutím svojho územia.

Úsilie **ISAF** pri výstavbe ANA smeruje k získaniu spôsobilostí na vedenie operácií a vysokej operačnej pripravenosti na jej nasadenie. **ISAF** v tomto smere využíva tzv. Operačné inštruktorské (mentorské) styčné tímy (OMLT – Operational Mentoring Liaison Teams), ktoré pozostávajú z 12 až 19 osôb a sú priamo začlenené do jednotiek ANA. Ku koncu roka 2008 pôsobilo v rámci ISAF 35 takýchto tímov.

Provinčné rekonštrukčné tímy (**PRT**) tvoria kľúčový element ISAF v úsilí podporovať vládu pri rekonštrukcii a rozvoji krajiny. Tieto zmiešané civilno-vojenské tímy pomáhajú afganskej vláde pri zabezpečení rozvojových projektov pri zlepšovaní životných podmienok obyvateľstva v jednotlivých provinciách. V roku 2008 pracovalo v prospech **ISAF** 26 provinčných rekonštrukčných tímov zo 14 členských krajín NATO.

Afganistan je operačnou prioritou NATO č. 1 a zároveň je to dlhodobý záväzok NATO. Aliancia je rozhodnutá pôsobiť v Afganistane tak dlho, ako to bude nevyhnutné a ako si to bude želať afganská vláda. Základným poslaním medzinárodných síl v Afganistane je budovať bezpečné prostredie pre obyvateľov krajiny a podporovať jej rekonštrukciu a rozvoj. **NATO si v tejto operácii vytýčilo 4 strategické ciele:**

- (1) rozširovanie pôsobenia centrálnej vlády po celom území Afganistanu,
- (2) rozvoj vládnych štruktúr potrebných pre udržiavanie bezpečnosti,
- (3) vytvorenie stabilného prostredia, v ktorom bude možné realizovať rozvojové projekty,
- (4) podpora afganskej vlády pri presadzovaní vlády zákona a dodržiavaní ľudských práv.

Hlavnou výzvou, stojacou pred NATO v najbližších mesiacoch je zaistenie bezpečnosti počas prezidentských a provinčných volieb v auguste 2009.

Témy, ktorými sa NATO intenzívne zaoberá vo vzťahu k Afganistanu, sú:

Bezpečnostná situácia – násilie v niektorých častiach AFG pokračuje na vysokej úrovni, sever a západ AFG sú relatívne pokojné, ozbrojenci prispôbujú svoju taktiku nárastu počtu vojakov ISAF a afganských bezpečnostných síl (napríklad napádanie konvojov so zásobami). Vysoký nárast bezpečnostných incidentov v tomto roku je výsledkom pôsobenia 3 faktorov: (1) nárastu využívania asymetrického spôsobu boja ozbrojencami, (2) podstatného nárastu bojových aktivít síl ISAF a AFG bezpečnostných síl, ktoré sú kapacitne čoraz viac schopné pôsobiť proti povstalcov, (3) väčšou voľnosťou konania povstalcov na PAK území, ktoré využívajú ako svoje bezpečné zázemie.

Odvzdávanie zodpovednosti za bezpečnosť v Kábule do rúk afganských bezpečnostných síl – tento proces začal v auguste 2008 po tom, čo takýto zámer oznámil prezident Hamid Karzai na summite NATO v Bukurešti (apríl 2008). Neznamená to však, že ISAF z Kábulu odchádza. Bude aj naďalej poskytovať určitú formu podpory jednotkám AFG bezpečnostných síl.

Civilné obeť – ISAF podniká všetky možné kroky na ochranu životov civilistov a ich majetku. Velitelia ISAF sa snažia minimalizovať riziká pre civilné obyvateľstvo počas bojových operácií, avšak na druhej strane si vyhradzujú právo chrániť životy a zdravie vlastných vojakov. Všetci príslušníci ISAF vykonávajú svoju prácu podľa prísnych pravidiel nasadenia. NATO a ISAF priebežne revidujú operačné postupy s cieľom chrániť civilistov a rešpektovať ich kultúrne a náboženské špecifiká. V ostatnej dobe veľmi výrazne narástol počet civilných obetí zapríčinených povstalcami, ktorí čoraz viac využívajú IED útoky a samovražedné útoky proti ISAF a afganským inštitúciám v husto obývaných oblastiach. Podľa štatistiky mimovládnej organizácie Human Rights Watch povstalci v tomto roku zabili 350 a zranili ďalších 800 nevinných civilistov.

Podpora NATO rozvoju Afganskej národnej armády (ANA) – je to jedna z kľúčových úloh ISAF. ANA je silným príkladom pozitívneho vývoja v Afganistane. Jej kapacitné možnosti, schopnosti a profesionalita kontinuálne rastú. Väčšina operácií, na

Foto: Mgr. Pavol Vitko

ktorých sa zúčastňuje ANA, sa už vykonáva pod velením dôstojníkov ANA. Nedávno bolo schválené zvýšenie celkových počtov ANA na 122 tis. vojakov do roku 2012. Kredibilné a bojaschopné bezpečnostné sily sú kľúčovou podmienkou pre udržateľný rozvoj Afganistanu. Jednotky ISAF dnes bežne pôsobia bok po boku s jednotkami ANA aj v tých najťažších

oblastiach AFG. NATO sa zaviazalo dlhodobou podporovať rozvoj ANA prostredníctvom poradenstva a mentoringu priamo na veliteľstvách aj v bojových jednotkách ANA – OMLTs (Operačné mentorské a styčné tímy). Vojaci Ozbrojených síl SR pôsobia v spoločnom OMLT s holandskými vojakmi v provincii Uruzgan. Schválené zvýšenie počtov ANA znamená, že do Afganistanu bude treba v krátkej dobe vyslať ešte viac OMLTs.

Regionálny kontext bezpečnosti v Afganistane a úloha Pakistanu – posilnenie spolupráce Afganistanu so susedmi je jedným z pilierov strategickej vízie, ktorú prijali hlavy štátov a vlád na bukureštskom summite v apríli 2008. Pakistan by mal byť vnímaný ako súčasť komplexného riešenia bezpečnostných otázok v regióne a osobitne vo vzťahu k Afganistanu, s ktorým ho spája nielen história, ale aj kmeňová kultúra (Paštúni) na územiach pozdĺž spoločnej hranice. V ostatnom čase došlo k oživeniu vojenskej spolupráce medzi ISAF a ozbrojenými silami Pakistanu. ISAF buduje pozdĺž hranice s PAK tzv. Pohraničné koordinačné centrá, v ktorých

pôsobia dôstojníci pakistanských ozbrojených síl. Najvyšší vojenský veliteľia ISAF a pakistanských ozbrojených síl sa pravidelne stretávajú a diskutujú o bezpečnostných otázkach.

Provinčné rekonštrukčné tímy (PRT) – výrazným prejavom viditeľného podielu na rekonštrukčnom úsilí medzinárodného spoločenstva v Afganistane je aktívna participácia v PRT. Medzi základné úlohy PRT patrí zlepšovanie bezpečnostného prostredia pre afgánsky ľud cestou dialógu s miestnymi vodcami, pomocou svojich aktivít budovať dôveru a v maximálne možnej miere znižovať riziko vzniku

Foto: Mgr. Pavol Vitko

konfliktov; poradenstvo a podpora v oblasti reformy bezpečnostných inštitúcií so zameraním na výcvik ANA a policajných jednotiek; podpora humanitárneho a rekonštrukčného úsilia; podpora procesov reformy a posilňovania úlohy lokálnej občianskej administratívy. Každý PRT je zložený z vojenského komponentu (ochrana, zvyšovanie bezpečnosti prostredia, príspevok do bezpečnostnej a obrannej reformy) a civilného komponentu (politické, ekonomické,

humanitárne a sociálne aspekty).

Výsledky NATO v Afganistane od pádu Talibanu v r. 2001:

- 60 tis. ozbrojencov sa vzdalo a 100 tis. zbraní bolo zabavených,
- 28 % poslancov parlamentu sú ženy,
- 4,8 mil. utečencov sa vrátilo do svojich domovov,
- provincie bez pestovania maku: 2006 – 6, 2007 – 14, 2008 – 22 (z celkových 34 provincií),
- rast ekonomiky Afganistanu: 2007 – 13 %, 2006 – 14 %, 2005 – 14 %, 2004 – 8 %, 2003 – 16 %, 2002 – 29 %,
- v Afganistane vychádza 300 novinových titulov, vysiela 90 rádiových staníc a 14 televízií,
- 83 % populácie má prístup k základnej zdravotníckej starostlivosti, funguje 661 centier základnej zdravotníckej starostlivosti, 413 komunitných zdravotníckych centier, 66 okresných nemocníc a 33 provinčných nemocníc,
- o 26% pokles úmrtnosti novorodencov (žije 35 tis. detí, ktoré by inak určite umreli),
- bolo postavených alebo rekonštruovaných viac ako 2000 škôl, do školy chodí 6,2 mil. detí (40 % dievčat). Za vlády Talibanu to bolo iba 1 mil. chlapcov,
- na stredné školy chodí 9 500 študentov,

- dnes funguje 13 štátnych univerzít a 12 súkromných univerzít, kde študuje 48 tis. študentov (20 % žien),
- hlavná cestná komunikačná tepna Ring Road 1 je zrekonštruovaná na 59 % (2 000 km),
- bolo postavených viac ako 14 500 km regionálnych ciest, v roku 2008 sa plánuje dokončenie ďalších 530 km ciest.

Doplňkové informácie:

- operácia ISAF je výsledkom dohody uzatvorenej na Bonnskej konferencii, ktorá sa v decembri 2001 zaoberala obnovou AFG po páde režimu vedného Talibanom. Na tejto konferencii sa hlavy štátov a AFG opoziční vodcovia dohodli na vytvorení novej afganskej vlády a na štruktúre vládnych inštitúcií,

Foto: Mgr. Pavol Vitko

- ISAF pôsobí v Afganistane na základe mandátu OSN definovaného v 9 rezolúciách BR OSN (č. 1386, 1413, 1444, 1510, 1563, 1623, 1659, 1707 a 1806).
- operácia ISAF začala v decembri 2002 ako mnohonárodná operácia pod mandátom OSN. Pôvodný mandát ISAF bol ohraničený iba na územie hlavného mesta Kábul,
- NATO prevzalo vedúcu úlohu v ISAF od augusta 2003,
- na konferencii k Afganistanu v Londýne (31. 1. – 1. 2. 2006) NATO opätovne potvrdilo svoj zámer dlhodobého angažovania sa v tejto krajine. Medzinárodní darcovia sa dohodli na 5 - ročnom pláne pomoci Afganistanu nasmerovanej do oblasti bezpečnosti, ekonomického rozvoja a skvalitňovania spravovania krajiny,
- od roku 2002 v Afganistane zahynulo 433 vojakov NATO (2008 – 152, 2007 – 158, 2006 – 70, 2005 – 23).

Ozbrojené sily SR v ISAF:

Aktuálny sumár (koniec januára 2009): 121 vojakov (národný príspevok pod priamym velením NATO, okrem toho sú v ISAF ďalší vojaci Ozbrojených síl SR – z nasadi-

teľných pozícií zo štruktúr NATO a pod.). Z počtu 121: Kandahár – 63 (53 mŕzr + 7 NSE + 3 HQ), Uruzgan – 47 (45 strážna jednotka + 2 PRT), Pol-e-Khomri – 2 (PRT),

- máj 2004 – SR sa zapojila do operácie ISAF (17-členný odmiňovací tím na letisku KAIA),
- v decembri 2005 sa k odmiňovaciemu tímu na KAIA pripojila aj ženijná stavebná jednotka (40 vojakov), ktorá dovtedy pôsobila na letisku BAGRAM v rámci koalíčnej operácie Trvalá sloboda,
- v lete 2007 sa kontingent Ozbroyených síl SR presunul z Kábulu do Kandaháru a rozšírilo sa naše pôsobenie v Afganistane aj do oblasti PRT (2 vojaci Ozbroyených síl SR začali pôsobiť v maďarskom PRT Pol-e-Khomri na severe Afganistanu),
- august 2007 – február 2008 – brig. gen. Pavel MACKO pôsobí na ISAF HQ v pozícii riaditeľa centra riadenia operácií,
- od marca 2008 – 2 dôstojníci do holandského PRT Tarin Kowt,
- od apríla 2008 (do decembra 2008) zdravotnícky tím Ozbroyených síl SR v českom ROLE 2 na KAIA,
- od septembra 2008 – strážna jednotka v tábore HOLLAND v Tarin Kowt (provincia Uruzgan), národný podporný prvok (NSE) na KAF a 3 štábni dôstojníci v HQ RC(S) Kandahár,
- pokračovanie pôsobenia: Uruzgan – strážna čata do 50 vojakov (od marca 2009) a príspevok do holandského OMLT (od decembra 2008), Kandahár – strážna čata do 50 vojakov spoločne s kanadskou jednotkou (od decembra 2008).

KFOR (Kosovo Forces)

Sily KFOR pod vedením NATO pôsobia na území Kosova pod mandátom OSN od júna 1999. Prítomnosť síl aliancie v Kosove je základným predpokladom pre udržanie stability a poriadku v tejto provincii. Na stretnutí ministrov zahraničných vecí krajín NATO v Bruseli 7. decembra 2007 bolo prijaté rozhodnutie, že KFOR ostáva v Kosove na základe rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 1244 až do doby, kým Bezpečnostná rada OSN prijme iné rozhodnutie.

NATO zdôrazňuje, že v Kosove bude veľmi úzko spolupracovať s OSN, EÚ a ostatnými medzinárodnými aktérmi pri udržiavaní a rozvoji demokratického, multietnického a mierového prostredia.

Na základe vojensko-technickej dohody medzi NATO a vládou Srbskej federálnej republiky majú sily KFOR pomerne široké pole pôsobnosti.

Prvotnou úlohou je pôsobiť formou fyzickej prítomnosti, a tým brániť možnému vojenskému zásahu zo strany Srbska, zabezpečovať verejný poriadok a presadzovanie platnosti zákonov, odzbrojenie Kosovskej oslobodzovacej armády, brániť etnickému násiliu a podporovať humanitárne akcie v spolupráci s civilnými organizáciami.

V praktickom ponímaní to znamená aj plnenie ďalších podporných úloh súvisiacich s návratom utečencov, odmínovanie, rekonštrukcia, ochrana a monitoring administratívnych hraníc, ochrana majetku, monitoring prípadného pašovania

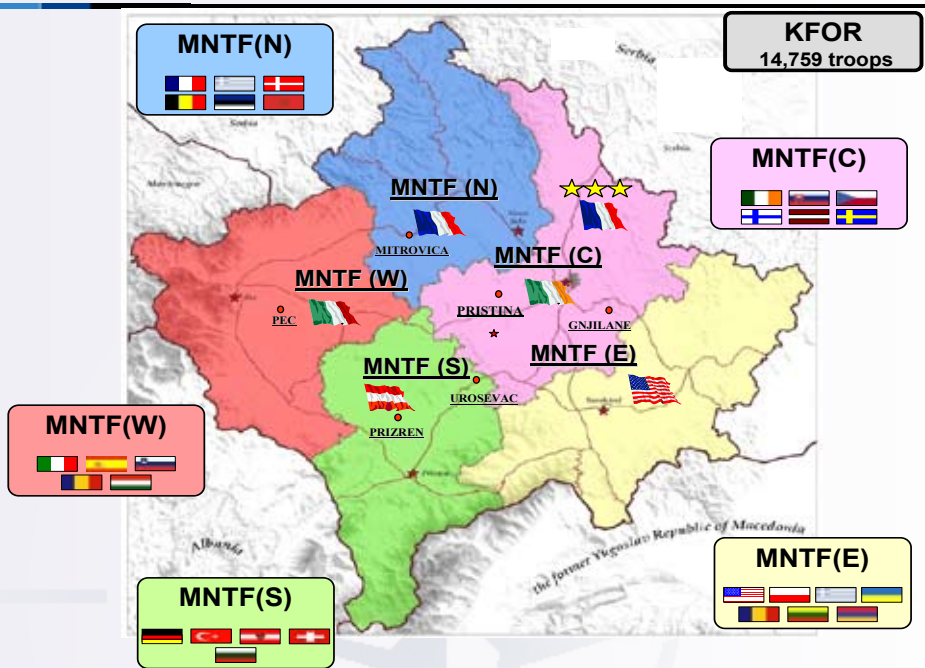
zbraní. Veľmi dôležitú súčasť prítomnosti jednotiek KFOR predstavuje ochrana etnických menšín, kultúrnych a náboženských pamiatok, charitatívnych zbierok a podpora mládeže či školských akcií.

Foto: Mgr. Pavol Vitko

Foto: Mgr. Pavol Vitko

NATO Countries

Belgium		197	Luxembourg		23
Bulgaria		51	The Netherlands		6
Czech Republic		473	Norway		23
Denmark		303	Poland		285
Estonia		28	Portugal		253
France		1952	Romania		150
Germany		2249	Slovakia		150
Greece		630	Slovenia		353
Hungary		317	Spain		636
Italy		2161	Turkey		544
Latvia		19	United Kingdom		164
Lithuania		34	United States		1492

Partner Countries

Armenia		70
Austria		630
Finland		416
Ireland		285
Morocco		216
Sweden		255
Switzerland		209
Ukraine		185

OAE (Active Endeavour)

Táto operácia je príspevkom a reakciou NATO na teroristické hrozby. Je to zároveň jediná operácia, ktorá je vykonávaná na základe článku 5 Washingtonskej zmluvy.

Operačný priestor tejto operácie predstavuje pre sily NATO obrovskú výzvu a zároveň zodpovednosť, nakoľko ide o celý priestor Stredozemného mora. OAE jasne ukazuje, že NATO je schopné pôsobiť veľmi účinne v globálnej miere aj v tejto oblasti.

Po útokoch na USA 11. septembra 2001 NATO súhlasilo s implementáciou okamžitých opatrení v rámci celosvetového úsilia v boji proti terorizmu. Od začiatku tejto operácie námorné sily aliancie monitorovali viac ako 75 000 lodí, vykonali kontrolu viac ako 100 podozrivých plavidiel a viac ako 480 plavidiel využilo pomoc lodí NATO.

Pre bezpečnosť členských krajín NATO predstavuje ochrana a monitoring obchodných morských trás jednu z rozhodujúcich činností. Až 65 % objemu ropy a zemného plynu pre potreby krajín v západnej Európe prúdi z Líbye do Talianska a z Maroka do Španielska.

Od marca 2003 vojenské lode NATO v rámci tejto operácie začali na požiadanie so správdzaním nevojenských lodí štátov aliancie cez Gibraltár. Od apríla 2003 príslušníci námorných síl pôsobiacich v operácii v súlade s medzinárodným právom vstúpajú na paluby podozrivých lodí pre kontrolu nákladu. Prakticky to znamená žiadosť o identifikáciu lode plavidlami NATO, následne postúpenie informácií do veliteľstva námorných síl v Neapole a NATO plavebného centra v Northwoode na vyhodnotenie a v prípade akéhokoľvek podozrenia vstupuje skupina 15 – 20 vojakov na palubu lode.

Mandát OAE je obmedzený na prítomnosť lodí NATO s odstrašujúcim efektom, avšak operácia samotná produkuje viditeľný bezpečnostný efekt, čo výrazne prispieva k zvyšovaniu ekonomickej aktivity v regióne.

Lode a lietadlá NATO niekoľkokrát zasahovali aj pri záchrane ľudských životov či už na ropných plošinách, alebo potápajúcich sa lodiach. Zvýšená prítomnosť lodí NATO v stredomorskom priestore napomáha zároveň zlepšenie spolupráce v oblasti bezpečnosti so 7 krajinami združenými v tzv. Mediterranean dialog (Stredomorský dialóg) – Alžírsko, Egypt, Izrael, Jordánsko, Mauretánia, Maroko a Tunis. Tento formát spolupráce trvá od roku 1995 a významnou mierou prispieva k vzájomnému rešpektovaniu a porozumeniu.

2. SLOVENSKO A NATO DNES

pplk. Ing. Peter Babiar, plk. gšt. Ing. Jaroslav Baláž, pplk. Ing. Ľudovít Péter

Úrad vojenského predstaviteľa pri Vojenskom výbore NATO

Transformácia NATO, možné smerovanie vývoja NATO vo vojenskej oblasti

Aby aliancia dokázala čeliť súčasným hrozbám a výzvam, ozbrojené sily členských krajín musia byť moderné, nasaditeľné, odolné a schopné vedenia operácií ďaleko za hranicami. V prípade, že to bude potrebné, musia byť pripravené na splnenie úloh kolektívnej obrany.

Na summite členských krajín v Rige (2006) bola prijatá Komplexná politická smernica (*Comprehensive Political Guidance – CPG*) ako základný rámec pre smerovanie NATO v transformácii. Stanovuje priority v plánovacích disciplínach, spôsobilostiach a spravodajstve na obdobie nasledujúcich 10 – 15 rokov. Zároveň analyzuje budúce bezpečnostné prostredie a berie do úvahy aj vznik nepredvídateľných udalostí.

Za základné bezpečnostné hrozby s významným vplyvom na bezpečnosť NATO sú považované:

- terorizmus v globálnom meradle,
- rozširovanie zbraní hromadného ničenia,
- zlyhávajúce štáty,
- regionálne krízy a konflikty,
- zneužitie moderných sofistikovaných technológií,
- prerušenie trás od energetických zdrojov.

Všetky tieto hrozby a faktory môžu navzájom aj úzko súvisieť. V strategickom kontexte CPG rozpracováva a poukazuje, na aké druhy operácií v budúcnosti bude musieť byť aliancia pripravená a akými spôsobilosťami bude musieť disponovať. Dôležitou súčasťou pre úspešné pôsobenie aliance v budúcnosti bude efektívne zhromažďovanie a využívanie spravodajských informácií.

Aliancia má disponovať spôsobilosťami pre vedenie súbežných hlavných spoločných operácií a menších operácií v rámci kolektívnej obrany na území a mimo územia členských krajín. Bez ohľadu na veľkosť operácií, pre každú bude treba vytvoriť štruktúru velenia a riadenia tak, aby bol splnený strategický a operačný cieľ. Zároveň musia byť k dispozícii sily vhodnej štruktúry dostatočne vybavené a vycvičené pre expedičné operácie. Pre rozvoj spôsobilostí jednotlivých členských štátov je nutná harmonizácia plánovacích postupov v súlade so štandardizačnými dokumentmi NATO.

NATO prechádza transformačným procesom už niekoľko rokov s cieľom vybudovať a zaručiť, že sily, štruktúry a postupy budú schopné naplniť požiadavky pre súčasné a budúce výzvy.

Na summite v roku 2002 v Prahe NATO prijalo tzv. Pražský záväzok spôsobilosti v týchto 8 oblastiach:

- chemická, rádiologická, biologická a nukleárna obrana,
- spravodajstvo, prieskum a označovanie cieľov,
- letecký prieskum,
- nasaditeľné a odolné (bezpečné) prvky pre velenie a riadenie,
- bojová efektívnosť vrátane presnej munície a eliminácia protivzdušnej obrany,
- strategická námorná a letecká preprava,
- tankovanie za letu,
- nasaditeľné prvky bojovej podpory a bojového zabezpečenia.

V tejto oblasti bol dosiahnutý významný pokrok, avšak súčasné vysoké operačné tempo spôsobuje, že schopnosť členských krajín generovať nové sily sa zužuje. Odstránenie nedostatkov v spôsobilostiach pre operácie možno dosiahnuť aj cestou zvýšenia rozsahu transformácie ozbrojených síl členských krajín aliancie.

Jednou z ciest ako zvýšiť spôsobilosť síl aliancie je budovanie síl okamžitej reakcie NATO (NRF – NATO Response Force) schopných plniť úlohy v celom spektre operácií. NRF je zložené z námorného, leteckého, pozemného komponentu a komponentu špeciálnych síl, je spôsobilé nasadenia do 5 dní s dobou samostatného pôsobenia 30 dní.

NRF dosiahlo plnú operačnú spôsobilosť pred summitom NATO v Rige v roku 2006. Avšak už v októbri 2007 ministri obrany aliancie konštatovali, že v dôsledku vysokých operačných požiadaviek sa stáva nevyhnutnosťou vypracovať nový koncept rotácie pre NRF.

NATO a hrozby a výzvy budúcnosti

Efektívne konfrontovanie súčasných bezpečnostných výziev si vyžaduje mať dostupné nielen tradičné vojenské prostriedky ale aj ďalšie nástroje, tak v priestore operácie, ako aj mimo neho. Schopnosť účinnej kybernetickej obrany (najmä po kybernetickom útoku na Estónsko na jar roku 2007) zostáva jednou z kľúčových výziev pre NATO. Cieľom konceptu kybernetickej obrany je návrh princípov spoločného koordinovaného prístupu aliancie k predmetnej problematike tak, ako to bolo odsúhlasené na stretnutí ministrov obrany v Nordwijku v novembri 2007. Koncept kybernetickej

obranu predstavuje východisko pre implementáciu spoločného, koordinovaného prístupu v kybernetickej obrane ako integrálnej súčasti plánovania misií NATO. Návrh konceptu kybernetickej obrany hovorí o hrozbách, rizikách a zraniteľných miestach v kybernetickom prostredí komunikačných a informačných systémoch (KIS) aliancie. Koncept taktiež poukazuje na prijatie potrebných opatrení v oblasti technickej, organizačnej, personálnej, výcvikovej a legislatívnej, pre efektívnu obranu proti kybernetickým útokom v rámci celkového manažmentu informácií.

Aj nedávne skúsenosti naznačujú, že schopnosť využiť dostupnosť strategickej suroviny môže byť využitá ako nástroj zahraničnej politiky. V nadväznosti na to je dôležité identifikovať riziká v oblasti energetickej bezpečnosti a definovať oblasti, kde môže NATO účelne prispieť k ochrane bezpečnostných záujmov členských krajín a na základe výzvy asistovať národnému alebo medzinárodnému úsiliu.

Transformačná iniciatíva síl špeciálneho určenia NATO

Vzhľadom na skutočnosť, že sily špeciálneho určenia budú zohrávať stále významnejšiu úlohu v globálnom bezpečnostnom prostredí a výzvach asymetrickej povahy vrátane expandujúcej hrozby terorizmu, venuje NATO tejto oblasti mimoriadnu pozornosť. Cieľom Transformačnej iniciatívy síl špeciálneho určenia NATO je prostredníctvom zlepšenia celkovej koordinácie a interoperability dosiahnuť potrebné spôsobilosti síl špeciálneho určenia. Koncept transformačnej iniciatívy síl špeciálneho určenia je vytvorený na princípe dobrovoľnosti a súhlasu členských štátov, že prispedia dostatočnou kvantitou kvalifikovaného personálu na jej realizáciu. Na strane NATO je prínos transformačnej iniciatívy evidentný v zvýšenom záujme členských krajín o nasadzovanie svojich síl špeciálneho určenia do operácie ISAF, a tým odstránení nedostatkových síl a spôsobilostí pre operáciu ISAF. Pre členské krajiny, a teda aj pre Slovensko, je táto transformačná iniciatíva prostriedkom na získanie a udržiavanie spôsobilostí svojich síl špeciálneho určenia. Ich následné nasadenie do operácie ISAF poskytuje členským štátom spôsob na overenie úrovne získaných spôsobilostí. Vzrastajúci trend v uplatňovaní takéhoto komplexného prístupu potvrdzuje skutočnosť, že členské štáty vidia vo svojich silách špeciálneho určenia vhodný nástroj, ktorým budú schopné účinne čeliť súčasným i budúcim hrozbám a výzvam.

Rozvoj spôsobilostí pre budúce operácie

Strategická preprava

Predstavuje rozhodujúcu spôsobilosť pre vedenie operácií mimo územia aliancie. Preprava síl na miesto určenia bezpečne a včas je základným predpokladom pre dosiahnutie úspechu. Cestou k dosiahnutiu tohto cieľa je projekt tzv. *Strategic Airlift Capability (SAC) initiative (Spôsobilosti v strategickej leteckej preprave)*, do ktorého je zapojených 15 členských a 2 partnerské krajiny. Základ tvoria 3 lietadlá C-17 so základňou v Európe (Pápa – Maďarsko). Počiatočná operačná spôsobilosť je plánovaná na začiatok roka 2009.

Informačná prevaha

Kľúčovou oblasťou transformácie NATO je oblasť informačnej prevahy. Informačná prevaha a situačné uvedomovanie sú kľúčovými komponentmi na dosiahnutie úspechu v operáciách a významne prispievajú k efektívnemu využitiu dostupných síl. Vrcholí predstavitelia NATO na summite v Rige súhlasili s razantnou implementáciou konceptu pôsobenia v sieťovom prostredí od strategickej až po taktickú úroveň tzv. NNEC – NATO NETWORK-ENABLED CAPABILITY. Ďalším projektom v tejto oblasti je systém pre prieskum – Alliance Ground Surveillance System, ktorý by sa mal stať základným elementom transformácie a kľúčovým prvkom pre rozvoj spôsobilostí NRF. Na summite NATO v Bukurešti bolo prijaté rozhodnutie o zdokonalení námorného systému prehľadu a uvedomovania.

Podpora stabilizácie a rekonštrukcie

Historické skúsenosti ukazujú, že mierový stav je možné udržať len cestou stabilizácie a rekonštrukcie postihnutého regiónu (krajiny). Je potrebná podpora týchto aktivít aj na pozadí ešte prebiehajúcich operácií. Aliancia podporuje stabilizáciu a rekonštrukciu v priestore operácie cestou zaistenia bezpečného prostredia a takto sa snaží vyplniť nedostatočné spôsobilosti aj ostatných spolupôsobiacich aktérov. Skutočným priestorom pre alianciu je reforma bezpečnostného sektora (demobilizácia, odzbrojenie a reintegrácia). Pod patronátom síl ISAF pracujú provinčné rekonštrukčné tímy v Afganistane.

Úzka civilno-vojenská spolupráca tvorí základný predpoklad pre správny pomer spôsobilostí potrebných pre podporu civilného obyvateľstva. NATO zastrešuje tento rámec spolupráce v kontexte civilného núdzového plánovania.

Optimalizácia existujúcich plánovacích postupov

Cestou skúseností z operácií, plánovacích procesov a výcviku (tzv. *Lessons Learned*) získaných jednotlivými členskými krajinami sa snaží NATO zjednodušiť a zefektívniť postupy pre budovanie spôsobilostí potrebných pre budúce možné operácie. Na vojenskej úrovni sa touto problematikou zaoberá Spojenecké veliteľstvo pre transformáciu – ACT (*Allied Command Transformation*). Zámerom je to, aby sa tieto skúsenosti aktívne využívali na všetkých úrovniach riadenia, od hlavných pracovných výborov na veliteľstve NATO po aktívnu spoluprácu členských krajín v rámci tejto domény.

Revízia veliteľskej štruktúry NATO

Tento proces prebieha v kontexte dosiahnutia dostupnejšej (affordable) a efektívnejšej štruktúry s cieľom flexibilnejšieho pôsobenia v súčasných a budúcich možných operáciách. Ako výsledok tohto procesu by mala byť vybudovaná štruktúra oveľa pružnejšia, s menšími nárokmi tak na finančné, ako aj ľudské zdroje.

3. SKÚSENOSTI NIEKTORÝCH PROFESIONÁLNYCH VOJAKOV OZBROJENÝCH SÍL SR Z PÔSOBNIA V ŠTRUKTÚRACH NATO

Slovenská vlajka nad Heidelbergom

brig. gen. Ing. Pavel Macko, CSc.

(v súčasnosti zástupca veliteľa pozemných síl Ozbrojených síl SR, pôsobil na veliteľstve pozemných síl NATO v Heidelbergu ako zástupca náčelníka štábu pre podporu operácií a vo vojenskej operácii ISAF vo funkcii náčelníka štábu pre koordináciu a riadenie operácií)

Bohatá história

Heidelberg – malebné mesto na rieke Neckar na juhu Nemecka, takmer na sútoku riek Rýn a Neckar, je nielen sídelným mestom svetoznámej univerzity, jednej z najstarších univerzít na nemeckom území, ale po celé desaťročia aj sídlom medzinárodných vojenských veliteľstiev. Po tom, čo sa v tomto meste usadilo veliteľstvo Americkej armády v Európe (pozemných síl USA), veliteľstvo 7. armády USA a V. armádneho zboru USA, sa tu na konci 50-tych rokov 20. storočia po prvý raz usadilo aj veliteľstvo spojeneckých síl Severoatlantickej aliancie. Najprv to bolo veliteľstvo armádneho zoskupenia STRED (CENTAG – Central Army Group), neskôr sa k nemu pridali veliteľstvá expedičných síl aliancie tzv. 4. Allied Tactical Air Force (4. ATAF) a tzv. Allied Command Europe Mobile Force-Land (AMF(L)).

S tým, ako sa po skončení studenej vojny veľmi rýchlo transformovala aliancia a jej poslanie, sa menili aj požiadavky na jej veliteľstvá. Zatiaľ čo veliteľstvo AMF(L) bolo v roku 1993 deaktivované, CENTAG bolo reorganizované na veliteľstvo pozemných síl STRED (LandCENT) a 4. ATAF sa presunulo do Ramsteinu a vytvorilo základ dnešného veliteľstva vzdušných síl NATO. V roku 2000 sa veliteľstvo LandCENT transformovalo na subregionálne veliteľstvo spoločných síl (Joint HQ Centre) a súčasne sa počet participujúcich krajín zväčšil na 12 vrátane vtedy nových členov NATO z bývalého východného bloku. Posledná zmena sa uskutočnila v roku 2004, roku vstupu SR do NATO, keď sa k 1. júlu transformovalo JHQ Centre na súčasné spojenecké veliteľstvo pozemných síl (Allied Land Component Command Headquarters – ALCC HQ Heidelberg).

Z tejto krátkej exkurzie do histórie je jasné, že v meste Heidelberg už celé desaťročia nad Campbell Baracks plápolajú okrem nemeckej a americkej vlajky aj vlajka aliancie a vlajky ďalších členských krajín NATO. Spojenecké veliteľstvá v Heidelbergu majú nielen bohatú tradíciu svojej existencie v meste, ale vždy predstavovali nositeľov nových koncepcií, nových metód velenia a riadenia spojeneckých operácií a

zohrávali tak jednu z kľúčových úloh pri praktickom zabezpečovaní koalície obrany na operačnej a operačno-taktickej úrovni aliancie. Žiadne iné veliteľstvo NATO nemá takú bohatú tradíciu nasadenia do spojeneckých operácií ako práve toto veliteľstvo. Spojenecké veliteľstvo v Heidelbergu vždy predstavovalo prvý sled aliancie, pohotový na nasadenie tam, kde to bolo potrebné a vtedy, keď to bolo potrebné. Nie náhodou bolo práve veliteľstvo v Heidelbergu tým, ktoré ako prvé vztyčovalo vlajku NATO vo všetkých najvýznamnejších operáciách NATO v posledných desaťročiach, či už to bolo SFOR a KFOR na Balkáne a ISAF v Afganistane, ale aj v bývalej Juhoslávii v rámci IFOR, v Afrike v rámci misie AMIS pre Dárfúr, v NTM-I misii v Iraku a naposledy opätovne v misii ISAF. Jednoducho, slúžiť v Heidelbergu znamená byť v strede „operačného“ diania aliancie, mať možnosť a aj záväzok pokračovať v tradícii a pripravovať sa na reálne nasadenie do velenia jednej zo spojeneckých operácií.

Hľadanie „modus operandi“

Nie je to tak dávno, len 5 rokov, čo Slovenská republika vstúpila do NATO. Nie je to tak dávno, čo sa aj slovenskí vojaci stali aktívnou súčasťou týchto bohatých a hrdých spojeneckých tradícií v Heidelbergu. Keď som v júli 2004, krátko po našom vstupe do NATO, prišiel do Heidelbergu na novo transformované ALCC HQ, rozšírila naša zástava skupinu spojeneckých zástav vlajúcich nad Campbell Baracks na 21. Presne toľko krajín sa v tom čase podieľalo svojím personálom na chode veliteľstva. V tejto chvíli som bol nesmierne hrdý, ale aj plný očakávania, čo mne osobne, ako i Ozbrojeným silám SR prinesie pôsobenie na vysokej pozícii zástupcu náčelníka štábu pre podporu operácií s dosahom a zodpovednosťou za polovicu personálu viac ako päťstočlenného veliteľstva. Bola to naša najvyššia pozícia priamo vo veliteľských štruktúrach aliancie a súčasne aj vôbec prvá, ktorú sme naostro po našom prijatí do NATO obsadzovali. Ako zástupca náčelníka štábu pre podporu som mal na starosti vedenie, odborné riadenie a usmerňovanie prakticky všetkých podporných štábov a zložiek veliteľstva, a to konkrétne štáby G1 pre personál, G4 – logistická a zdravotnícka podpora, G6 – komunikačné a informačné systémy, G8 – finančno-ekonomické zabezpečenie vrátane obstarávania a podporný útvar veliteľstva – tzv. Headquarters Support Group. Neľahká úloha, vzhľadom na to, že ani ja osobne, ani naše ozbrojené sily sme nemali žiadne praktické skúsenosti z tejto úrovne medzinárodného velenia s možnosťou nielen sa podieľať na velení a riadení, ale priamo povinnosťou tieto aktívne formovať v rámci veliteľstva a aj aliancie. Navyše, ako jeden zo zástupcov v rámci najužšieho velenia, som musel byť kedykoľvek pripravený prevziať zodpovednosť aj za operačnú časť štábu veliteľstva.

ALCC HQ Heidelberg je jedným z dvoch spojeneckých veliteľstiev pozemných síl, druhé je dislokované v Madride. So zmenou veliteľských štruktúr NATO v roku 2004 sa súčasne upustilo od takzvanej regionalizácie v rámci aliancie, t. j. veliteľstvá v He-

idelbergu aj Madride musia byť schopné v prípade potreby samostatne veliť spojeneckým operáciám s použitím ktorýchkoľvek dostupných síl z členských krajín alebo pôsobiť ako veliteľstvo zložky síl (pozemného komponentu) v rámci spoločnej (joint) operácie pod velením ktoréhokoľvek zo spojeneckých veliteľstiev spoločných síl či už v Brunssume, Neapoli, alebo v Lisabone. Administratívne a v čase medzi operačnými nasadeniami je ALCC HQ v podriadenosti veliteľstva spoločných síl Brunssum (JFC Brunssum) spolu s veliteľstvom vzdušných síl v Ramsteine (Nemecko) a veliteľstvom námorných síl v Northwoode (Anglicko).

Veliteľstvo plní dve hlavné skupiny poslaní a úloh. Prvou hlavnou úlohou je trvalý výcvik a príprava na prevzatie velenia a riadenia akejkoľvek operácie v rámci priestoru ACO (Allied Command Operations) alebo aj mimo teritória aliance, ako napríklad velenie a riadenie ISAF v Afganistane a podpora tejto misie kdekoľvek v Afganistane. Veliteľstvo musí byť schopné operačného nasadenia mimo svojej stálej dislokácie a prevziať velenie ako veliteľstvo mnohonárodnej spoločnej operácie mimoriadne veľkého rozsahu (MJO+) v počiatočnom štádiu, musí byť schopné poskytnúť alternatívnu kapacitu pre velenie operácií mnohonárodného spoločného účelového zoskupenia (CJTF), veliť pozemným operáciám na spojeneckej operačnej, resp. operačno-taktickej úrovni alebo prevziať úlohu veliteľstva pozemnej zložky v rámci operácií rozsiahleho zoskupenia spoločných síl. Druhou hlavnou úlohou je zabezpečenie tzv. funkčných mierových úloh, kde veliteľstvo spolu so sesterským veliteľstvom v Madride tvorí akési centrum prípravy a koncepcnej výstavby pozemných síl na úrovni aliance. V rámci toho má veliteľstvo za úlohu posilňovať transformačnú kultúru NATO a vyvíjať úsilie na dosiahnutie relevantnosti, výkonnosti, agilnosti, účelnosti a nasaditeľnosti veliteľských štruktúr NATO. Veliteľstvo v Heidelbergu bolo napr. zodpovedné za integráciu pozemných síl nových členských krajín aliance, konkrétne aj Slovenskej republiky a troch pobaltských štátov. V súčasnosti táto úloha pokračuje v spolupráci s krajinami Partnerstva za mier a ďalšími partnerskými krajinami. Spolu s veliteľstvom v Madride sa pravidelne strieda v organizovaní série tzv. Cooperative cvičení. Naposledy to boli napr. cvičenia Cooperative Longbow 08 a Cooperative Lancer 08 v Arménsku. Veliteľstvo ďalej pôsobí v oblasti interoperability a štandardizácie pozemných síl aliance a zohráva významnú úlohu pri výcviku a hodnotení pozemných síl aliance vrátane podpory rozvoja a implementácie koncepcie síl rýchlej reakcie NATO (NRF – NATO Response Force). V rámci tejto skupiny úloh sa nielen podieľa na teoretickej príprave a výcviku jednotlivých rotácií NRF, ale aj podporuje veliteľstvá nasaditeľných armádnych zborov NATO pri ich výcviku, organizuje pravidelné konferencie pre veliteľov armádnych zborov a veliteľov pozemných síl aliance. V poslednom období veliteľstvo prevzalo záštitu nad rozvojom a praktickou implementáciou tzv. koncepcie DJSE (Deployable Joint Staff Element) – nasaditeľného prvku štábu spoločných síl, ktorá by mala vyústiť do nového poslania veliteľstva v rámci pripravovanej zásadnej reorganizácie veliteľských štruktúr NATO.

ALCC HQ Heidelberg bolo síce do dnešnej podoby transformované a formálne zriadené k 1. júlu 2004, ale bolo potrebné vykonať aj jeho skutočnú transformáciu, aby bolo schopné reagovať na nové požiadavky a naplniť nové očakávania. Bolo potrebné rozpracovať a inštitucionalizovať novú operačnú koncepciu veliteľstva, doplniť a preškoliť personál, zabezpečiť výcvik a dosiahnutie počiatkovej operačnej spôsobilosti (IOC) a plnej operačnej spôsobilosti (FOC) a následne pokiaľ možno byť pripravený na opätovné nasadenie do jednej z operácií pod velením NATO. Už pri formulovaní novej operačnej koncepcie veliteľstva sme nezostali nič dlžní povesti novátorov v rámci aliancie získanej našimi predchodcami. Veliteľstvo sa ako prvé v aliancii podujalo v masívnom rozsahu implementovať tzv. Reach-Back koncepciu velenia operáciám, ktorá sa stala samotným jadrom celej operačnej koncepcie veliteľstva. Keď túto koncepciu formuloval vtedajší veliteľ – skúsený americký generál B. B. Bell, sústredil sa na lakonický pokyn: „Máte tri veľké lietadlá, a to je všetko! Musíte do nich vpratať nevyhnutný personál a materiál, ktorý predstavuje absolútne minimum na to, aby som mohol veliť vojenskej operácii vo vzdialenosti tisíce kilometrov, samozrejme s podporou zvyšku štábu z mierovej posádky spojeného so mnou cez dostupné komunikačné prostriedky (Reach-back)!“

Nová koncepcia tak požadovala vytvorenie malého úderného veliteľského prvku podporovaného hlavným štábom, schopného urýchleného expedičného nasadenia do priestoru vedenia operácií a súčasne minimalizáciu požiadaviek na cennú logistickú a inú podporu vo vzdialenom a často veľmi nehostinnom operačnom prostredí. Rozpracovanie a implementácia takejto koncepcie nebola jednoduchou záležitosťou a vyžadovala si dôkladné preštudovanie a prehodnotenie operačných postupov, reštrukturalizáciu a preskupenie jednotlivých zložiek štábu (t. j. opustenie konvenčnej G/J štruktúry) a hľadanie netradičných foriem usporiadania štábu vrátane variantného rozdelenia operačných štábných procesov a činností medzi predsunutým veliteľským stanovištom a hlavným štábom. Na to nadväzovalo vytvorenie príslušných štandardných operačných postupov (SOP) a podrobných manuálov (SOI – Standing Operating Instructions) a samozrejme praktické overenie koncepcie v spojeneckých cvičeniach.

Takže, keď som v lete nastúpil na veliteľstvo, čakalo na mňa a následne aj na slovenských kolegov, ktorí obsadzovali pozície na veliteľstve neskôr, veľa výziev a úloh, s ktorými sme mali len malé skúsenosti. Na druhej strane veliteľstvo sa len začínalo usadzovať do svojej novej štruktúry a rozvíjať svoju operačnú koncepciu, takže do určitej miery sme všetci mali rovnakú štartovú čiaru, a tým aj rovnocennú možnosť sa aktívne a tvorivo podieľať na výstavbe veliteľstva a spoločne rozhodovať nielen o jeho budúcnosti, ale aj o otázkach, ktoré boli v pôsobnosti veliteľstva v rámci aliancie. Požiadavka na univerzálnosť a zastupiteľnosť prišla krátko po mojom nástupe na veliteľstvo, keď som bol po troch mesiacoch určený za veliaceho generála prakticky pre celý štáb veliteľstva. Naše veliteľstvo vtedy vycestovalo do dánskeho Karupu, kde

plnilo úlohu nadriadeného veliteľstva, tzv. HICON (Higher Control) pre dva armádne zbory aliancie, mnohonárodného zboru zo Štetína, ktorý mal vtedy cvičenie na overenie počítačových operačných spôsobilostí a rodiaceho sa francúzskeho zboru rýchlej reakcie v rámci cvičenia Capable Warrior 04. Aj keď v rámci takmer dvoch tisícov ľudí dôstojníkov a poddôstojníkov zúčastňujúcich sa na tomto veliteľsko-štábnom cvičení malo Slovensko jediného zástupcu, išlo o mimoriadne vysokú pozíciu, a tým aj mimoriadnu výzvu, ale aj možnosť získať pre Ozbrojené sily SR unikátne skúsenosti. Zhodou okolností podobnú úlohu som si mal možnosť zopakovať aj o rok neskôr, a to v rámci certifikačného cvičenia zboru zo Štetína pod názvom Compact Eagle 05, tentokrát však už spolu so svojimi slovenskými kolegami, ktorí medzičasom nastúpili na veliteľstvo. Rok po našom vstupe do NATO tak už bolo možné vidieť v plnom pracovnom nasadení nielen slovenského generála v úlohe veliteľa spoločného HICON-prvku, ale aj celý rad slovenských dôstojníkov a poddôstojníkov, viacerých z nich na významných a viditeľných pozíciách. Vidieť bolo aj našich kolegov v rámci hlavného cvičiaceho štábu zo Štetína. Všetci v tejto skúške obstáli veľmi dobre a vyslúžili si akceptáciu a rešpekt svojich kolegov.

Zviditeľňovanie Slovákov

Pokiaľ ide o príspevok Ozbrojených síl SR do ALCC HQ Heidelberg, pre Slovensko bolo celkom vyčlenených 15 pozícií, z toho jedna rotujúca generálska funkcia. Okrem toho sme postupne vytvorili národný podporný prvok s dvomi miestami profesionálnych vojakov. Špecifickou pre heidelbergské veliteľstvo bola aj požiadavka na obsadenie pozícií na svojich styčných úradoch na partnerských veliteľstvách v Ramsteine a Northwoode, kde sa Slovensku ušlo po jednom mieste. Funkcie sa obsadzovali postupne, pričom najväčšia vlna obsadzovania pozícií prebehla v roku 2005. Slovensko sa vtedy veľmi rýchlo zaradilo medzi vedúce krajiny v rámci aliancie v obsadzovaní prideľovaných pozícií nielen v Heidelbergu, ale aj na ostatných spojeneckých veliteľstvách. Bol to mimoriadne pozitívny signál, ktorý nám hneď na začiatku nášho členstva v aliancii začal budovať povest' spoľahlivého partnera. No, treba povedať aj to, že začiatky neboli vôbec ľahké. Nemali sme prakticky žiadne skúsenosti s takýmto dlhodobým vysielaním a nasadzovaním v zahraničí, neboli nám celkom jasné požiadavky na prípravu pred vyslaním, požiadavky na nasadenie. Nemali sme vybudované žiadne podporné štruktúry v rámci veliteľstva, ich poslanie nebolo ujasnené. Ale veľmi rýchlo sa nám podarilo etablovať sa v rámci veliteľstva a postupne hľadať recepty na riešenie uvedených problémov. Naši príslušníci sa vďaka nesmiernemu úsiliu, ale aj nevídanej súdržnosti vznikajúcej slovenskej komunity zapracovali pomerne rýchlo a postupne si budovali rešpekt v rámci veliteľstva. Viacerí sa v pomerne krátkom čase stali rešpektovanými kľúčovými príslušníkmi svojich štábov. Nesmierne ma potešilo, keď prakticky jeden rok po svojom nástupe sa rtm. Kaniak stal jedným z najlepších poddôstojníkov veliteľstva a bol medzi desiatimi najlepšími príslušníkmi veliteľstva

ocenenými veliteľom. V ďalšom období k nemu pribudli ďalší kolegovia, ako napr. kpt. Jankura, nrtm. Vozár, mjr. Zekucia.

Jednoducho, naši vojaci boli nielen nováčikmi v rámci veliteľstva a aliancie, ale bolo ich zrazu čoraz viac vidieť na významných podujatiach, resp. pri plnení významných úloh. Na svojich pozíciách sa mohli učiť a vykonávať úlohy na operačnej úrovni konfliktu a získavať tak skúsenosti, ktoré by doma ani získať nemohli. Nemenej dôležité je aj to, že nešlo len o pasívne preberanie skúseností, ale mali možnosť sa priamo podieľať na formulovaní postupov aliancie a ich implementácii, spoluurozhodovať o smerovaní aliancie vo svojej odbornosti. Slovenský podplukovník napríklad riadil a zabezpečoval spracovanie SOP a SOI a koordinoval ich s veliteľstvom v Madride, jeho kolega sa priamo podieľal na tvorbe systému hodnotenia bojovej pripravenosti jednotiek aliancie a následne sa zúčastňoval na hodnotení a certifikácii jednotiek v celej Európe. Naši príslušníci sa odrazu okrem plnenia svojich povinností podľa svojej funkčnej náplne aktívne podieľali na organizovaní a riadení rozsiahlych veliteľskostábných cvičení aliancie s cieľom certifikácie viacerých mnohonárodných zborov, organizácie a realizácie celého radu vlastných certifikačných cvičení, prípravy a realizácie cvičení s partnerskými krajinami mimo teritória NATO. Aj keď ako príslušník z novej členskej krajiny, odrazu som spolu s viacerými kolegami mal možnosť riadiť celé transformačné procesy, chodiť prednášať do členských krajín NATO, na odborné konferencie, resp. do školiacich zariadení aliancie, ako napr. NATO School v Oberrammergau. Samostatné kapitoly tvorili podpora procesu budovania NRF, najmä garancia výstavby úplne nového logistického prvku a implementácia novej logistickej koncepcie NATO, ako aj príprava a nasadenie do velenia ISAF v Afganistane. Stručne povedané, obrovské množstvo úloh, a tým aj príležitostí získať nové skúsenosti a reprezentovať svoju krajinu. Každý z nás si bol vedomý toho, že tu nie je za seba, ale za Slovensko, a že predovšetkým na nás bude záležať, ako sa na nás ostatní členovia budú pozeráť. Je pravda, že keď pochádzate z malej krajiny a navyše z novej členskej krajiny, musíte pracovať dvakrát viac, aby ste si vyslúžili rovnaký rešpekt a uznanie. Za príslušníkov z veľkých krajín hovorí už názov krajiny sám, rešpekt vzbudzuje už ich národný znak na rukáve, my sme museli ukázať kolegovi, kto sme, a ako vyzerá ten „náš“ znak. Vďaka nesmiernemu úsiliu všetkých našich slovenských vojakov, ale aj kamarátskej podpore našich „starších“ kolegov sa nám to podarilo.

Plnohodnotné členstvo v aliancii a v rámci medzinárodného veliteľstva však nie je len o participácii na plnení úloh, ale aj o budovaní kohézie v širšom zmysle. Služba na medzinárodnom veliteľstve bola unikátnou príležitosťou pre všetkých príslušníkov veliteľstva spoznať jeden druhého, pochopiť odlišnosti jednotlivých národov, dostať sa do kontaktu s ich životnou filozofiou, s ich kultúrou. Hovorí sa, že pevnosť aliancie sa buduje nielen na úrovni politikov a najvyšších lídrov, ale predovšetkým na úrovni radových dôstojníkov a vojakov, ako aj ich rodinných príslušníkov. A práve tu vznikajú pevné putá na tej najnižšej – medziľudskej úrovni, ktoré sú dokonca pevnejšie než

tie politické a sú základom súdržnosti aliancie. Práve toto bolo jedným z najväčších prínosov služby na takomto veliteľstve nielen pre slovenských vojakov, ale pre všetkých. Preto sme sa aj z úrovne velenia snažili maximálne podporovať budovanie čo najširšej medzinárodnej komunity a integrovať rodiny našich príslušníkov do diania na veliteľstve. Každá väčšia akcia sa v rámci veliteľstva diala za účasti našich rodín, pravidelne sa organizovali také nezabudnuteľné podujatia ako Family Fest – festival národných kultúr a gastronómie. Ani slovenský stánok Koliba sa nestratil v rozsiahlej konkurencii, práve naopak, každoročne bol doslova obliehaný ostatnými návštevníkmi túžiacimi nielen ochutnať typické slovenské špeciality, ale aj získať nové informácie o našej krajine a stretnúť sa so svojimi slovenskými kolegami a ich rodinami.

Podpora koncepcie NRF

Po tom, čo sa nám podarilo usadiť sa v rámci veliteľstva v Heidelbergu, prišla pre mňa a pre viacerých kolegov, vrátane tých slovenských, nová výzva. Boli sme priamo zaradení do síl NRF a mali sme sa podieľať na ich budovaní a dosiahnutí plnej operačnej spôsobilosti. Veliteľstvo v Heidelbergu sa dovtedy síce intenzívne venovalo podpore prípravy NRF, ale priamo nebolo do tejto koncepcie začlenené. Na konci roku 2005 prišla pre mňa nová úloha, a to prevziať velenie nad medzinárodným tímom zloženým z príspevkov piatich spojeneckých veliteľstiev, ako aj posilňujúceho personálu z viacerých krajín vrátane Slovenska a vytvoriť úplne novú zložku NRF – logistický komponent, takzvanú Skupinu spoločnej logistickej podpory (JLSG – Joint Logistic Support Group). Hlavnou úlohou bolo implementovať novo schválenú koncepciu logistickej podpory operácií NRF, overiť ju v praxi v rámci náročného cvičného expedičného nasadenia a prispieť k splneniu jednej zo základných podmienok pre deklaráciu plnej operačnej spôsobilosti celej koncepcie NRF. Mimoriadne náročná a svojím spôsobom bezprecedentná úloha v rámci aliancie, najmä s ohľadom na krátky čas, ktorý bol k dispozícii na implementáciu celej koncepcie, v rámci ktorej sa aliancia rozhodla zásadným spôsobom zmeniť princípy operačnej logistickej podpory, ktoré sa radikálne zmenili po viac ako päťdesiatročnej histórii NATO tak, aby logistická podpora vyhovovala súčasným požiadavkám na expedičné nasadenie. Bola to pre mňa a mojich kolegov nesmierna česť, ale aj príležitosť, aká sa naskytne raz za život. A tak sme sa odrazu ocitli v centre diania okolo NRF a priamo sa podieľali na formulovaní a detailnom rozpracovaní princípov a zásad NRF. A to všetko v čase, keď SR ešte len zvažovala svoju účasť v silách NRF.

V priebehu niekoľkých mesiacov bolo potrebné vybudovať úplne nové veliteľstvo, ktoré by bolo možné charakterizovať ako ekvivalent veliteľstva multifunkčnej mnohonárodnej logistickej brigády pre logistickú podporu NRF na operačnej úrovni. Špecifickou požiadavkou bolo plnenie praktických úloh na taktickej úrovni a súčasne plánovanie logistickej podpory a velenie na operačnej úrovni, t. j. súčasne pracovať

s dvomi odlišnými časovými horizontmi. JLSG mala plniť pri nasadení NRF dve hlavné úlohy: zabezpečiť nasadenie a rozmiestnenie spojeneckých jednotiek do priestoru vedenia operácií (spoločný proces prijatia a rozmiestnenia spojeneckých síl, tzv. RSOM – Reception, Staging and Onward Movement) a následne zabezpečiť udržiavanie bojových spôsobilostí počas vedenia operácií.

V priebehu niekoľkých mesiacov bolo potrebné postaviť veliteľstvo, rozhodnúť o jeho štruktúre, vypracovať SOP, zabezpečiť, aby úlohy a postavenie JLSG boli pochoopené všetkými ostatnými silami a zložkami NRF, vycvičiť personál, zabezpečiť certifikáciu veliteľstva a demonštrovať spôsobilosti v reálnom cvičnom nasadení počas cvičenia Steadfast Jaguar 06 v Atlantiku v oblasti Kapverdiských ostrovov.

Skutočný test prišiel počas cvičenia Steadfast Jaguar 06, počas ktorého aliancia cvične nasadila na strategickú vzdialenosť prvky NRF v počte vyše 9000 osôb vybavených príslušnou technikou a zabezpečením. Išlo o unikátne spojenecké cvičenie, ktoré malo demonštrovať schopnosť expedičného nasadenia do nehostinného prostredia s minimálnou podporou. Rozhodujúcu úlohu v tomto cvičení hrala práve JLSG, ktorá musela zabezpečiť letiská, prístavy, pozemné komunikácie, priestory zhromaž-

denia, vybudovanie vybraných táborov a prijatie prichádzajúcich jednotiek. Následne zabezpečiť reálnu všestrannú logistickú podporu nasadených jednotiek počas celého cvičenia. Dva roky po našom vstupe do NATO tak odrazu slovenský generál nielenže velil takejto dôležitej súčasti, ale počas viacerých fáz cvičenia bol dokonca vrcholovým predstaviteľom NATO v Kapverdskej republike. Aj to je dôkazom, že v rámci aliance sú síce štartové čiary pre rôzne krajiny odlišné, ale aj malé krajiny majú prostredníctvom svojich zástupcov v medzinárodných štáboch šancu prevziať riadenie dôležitých oblastí a priamo tak ovplyvňovať dianie v aliancii, resp. plniť významné

*Slovenské jadro JLSG pri strome národov v tábore veliteľstva JLSG na Kapverdiských ostrovoch.
Foto: Tim van Nijen*

úlohy, ku ktorým by sa inak v rámci národných štruktúr nedostali. Samotné cvičenie dopadlo výborne, JLSG mohlo začať svoju ročnú dobu pohotovosti a aliancia mohla neskôr aj vďaka tomuto úspechu deklarovať plnú operačnú spôsobilosť NRF. Je dôležité, že SR sa aktívne podieľala na tejto úlohe nielen prostredníctvom veliteľa JLSG,

ale poskytla aj ďalších päť dôstojníkov, ktorí obsadili jedny z kľúčových pozícií v rámci veliteľstva JLSG.

Práca v rámci NRF bola nielen pre nás z veliteľstva v Heidelbergu (vrátane vojakov Ozbroyených síl SR) zdrojom cenných skúseností. Prínosom bolo získanie praktických skúseností z velenia a riadenia spoločných a kombinovaných logistických operácií na operačnej úrovni konfliktu v realistickom prostredí, praktických skúseností z organizácie a riadenia medzinárodných jednotiek a ich integrácie, ako aj praktických skúseností s civilno-vojenskou spoluprácou (CIMIC) a médiami s reálnymi aktérmi. Odhalili sme aj nedostatky a oblasti, ktoré bolo potrebné ďalej riešiť, ako nedostatočná vybavenosť výstrojom a výzbrojou, problémy so zdravotníckym zabezpečením a očkovaním vyslaného personálu, neujasnenosť zodpovednosti medzi národnými a medzinárodnými orgánmi. Práve tieto skúsenosti sa následne využili pri postupnom dopracovaní systému prípravy a výcviku príslušníkov OS SR vysielaných do medzinárodných veliteľských štruktúr.

Ťažko na cvičisku, ešte ťažšie na bojisku – misia ISAF

Ubehli už takmer štyri roky od posledného operačného nasadenia veliteľstva NATO v Heidelbergu, keď sme dostali novú požiadavku z vrchného velenia NATO o nasadenie veliteľstva do operácie ISAF (International Security Assistance Forces, Medzinárodné bezpečnostné a podporné sily) v Afganistane. Veľa vecí sa zmenilo od posledného nasadenia nášho veliteľstva práve do ISAF v roku 2003. Veľa sa zmenilo aj pre slovenský príspevok, našu vôbec prvú rotáciu v rámci Spojeneckého veliteľstva pozemných síl v Heidelbergu. Veliteľstvo sa zreorganizovalo z pôvodného statického Spoločného veliteľstva Stred (Joint Headquarters Centre) na nasaditeľné Spojenecké veliteľstvo pozemných síl. Vypracovali sme, precvičili a otestovali novú operačnú koncepciu veliteľstva. Avšak žiadny výcvik nemôže plne nahradiť skúsenosti získané v skutočnom operačnom nasadení. Keď som nastúpil na veliteľstvo v roku 2004, stretol som tu skupinu oddaných afganských veteránov. Ale rotačná dynamika štábu spôsobila, že na veliteľstve sme mali napokon len zopár ľudí so skúsenosťou z predchádzajúceho nasadenia. Všetci sme boli hrdí na to, že môžeme slúžiť v Heidelbergu, pretože toto bolo vždy priekopnícke NATO veliteľstvo. Všetkým na veliteľstve bolo jasné, že udržiavať takúto úroveň a tradície si žiada nové operačné nasadenie, novú skúsenosť. A tak sme čakali na novú úlohu od aliancie. Prišla vo februári 2007. Tentoraz to bola trochu odlišná výzva, neboli sme požiadaní, aby sme nasadili celé veliteľstvo a prevzali celé velenie nad operáciou. Boli sme požiadaní o nasadenie len časti nášho veliteľstva na pozíciu tzv. jadrovej štábnej zložky (Core Staff Element) na kompozitnom veliteľstve misie ISAF a súčasne obsadili voľné pozície v rámci veliteľstva ISAF.

Vycvičiť a pripraviť takýto kontingent nebolo o nič ľahšie ako cvičiť kompletne veliteľstvo na prevzatie velenia celej misie, práve naopak. Od momentu, keď sme sa dozvedeli o novej úlohe, začala naozaj tvrdá práca. Museli sme pripraviť určený personál na plnenie veľmi rôznorodých úloh na hlavnom veliteľstve ISAF (ISAF HQ) a súčasne zvyšok veliteľstva aj naďalej plánoval a pripravoval realizáciu hlavných medzinárodných cvičení aliancie zo série Cooperative. Takmer nesplniteľná úloha v takom krátkom čase, ale vďaka tvrdej práci a nasadeniu všetkých príslušníkov veliteľstva počnúc jednoduchým vojakom a končiac veliacim generálom sa nám to podarilo. Výrazný podiel na tomto úsilí mali aj slovenskí vojaci.

Prakticky ihneď po prijatí úlohy sme na veliteľstve zriadili tzv. ISAF Mounting Team – koordinačný útvar zodpovedný za celkovú prípravu a výcvik pred nasadením. Bola to pre mňa nesmierna česť, ale aj záväzok, že som bol ako generál z novej členskej krajiny, ktorá sa ešte len integruje do NATO, poverený vedením takéhoto tímu. Prvou a zároveň najdôležitejšou úlohou bolo rozhodnúť o tom, kto pôjde do Afganistanu a kto zostane plniť mierové úlohy v Heidelbergu. Porozumenie charakteru misie a zistenie skutočných požiadaviek na odbornú prípravu sú absolútne nevyhnutné. Preto sme urýchlene vytvorili malý rekognoskačný tím, ktorý vyrazil ihneď do Afganistanu s cieľom zistiť konkrétne podmienky v priestore nasadenia, požiadavky na personál, jeho odborný profil a konkrétne požiadavky na záverečnú prípravu na nasadenie. Už od tejto chvíle, obrazne povedané, hrdo plápolala v ISAF HQ slovenská zástava, nakoľko vďaka pozícii vedúceho a jednému ďalšiemu členovi zodpovednému za všetky otázky okolo tzv. Real Life Support (zabezpečenia presunu, prijatia, inštruktaže, ubytovania, administratívnej bezpečnosti a všestraného zabezpečenia počas nasadenia) sme tvorili viac ako 20 percent tímu. Náčelníci jednotlivých zložiek štábu následne vykonali nevyhnutnú rekognoskáciu nielen na ISAF HQ, ale v celom priestore vedenia operácií s cieľom ešte viac prehĺbiť znalosť požiadaviek na odbornú prípravu svojich podriadených na konkrétne pozície.

Záverečné cvičenie v Stavangeri pred nasadením do ISAF. Brig. gen. Macko vydáva upresňujúce pokyny náčelníkovi operačného centra.

Foto: ALCC HQ Heidelberg PAO

Kým jednotlivé prispievateľské krajiny nášho veliteľstva komplexne pripravovali svoj personál v rámci tzv. národnej prípravy pre nasadenie, náš koordinačný tím a G7 pripravovali s podporou nadriadeného veliteľstva v Brunssume, ISAF HQ a predovšetkým Joint Warfare Centre (JWC) v Stavangeri náročný výcvikový program. Tento program, akási výcviková pyramída, pozostá-

val z individuálnej aj kolektívnej prípravy členenej do blokov špecializačnej funkčnej prípravy, štábnej bojovej prípravy a vyvrcholil komplexným štábnym nácvikom, tzv. Mission Rehearsal Exercise s využitím reálnych údajov a vstupov zo skutočnej operácie ISAF. Aj v tomto záverečnom teste vo výcvikovom centre NATO v Nórsku sme uspeli a mohli sme sa chystať na náš deň D. Všetci v Heidelbergu sme boli hrdí na to, že práve tento model sa plne osvedčil a stal sa základom prípravy nasledujúcich veliteľstiev ISAF. Avšak najdôležitejšou úlohou bolo vytvoriť dostatočne silný tím, ktorý by prežil všetky výzvy a úskalia v Kábule a súčasne priniesol toľko očakávanú kvalitu a súdržnosť do existujúceho kompozitného veliteľstva ISAF.

Skutočný test účinnosti výcviku prišiel hneď po nasadení do operačného priestoru vykonanom v troch hlavných vlnách uprostred leta 2007. Príslušníci z Heidelbergu nastúpili do všetkých hlavných štábných zložiek ISAF HQ a hladko vystriedali svojich

*Kamaráti v zbrani. Posledné úpravy zbraní pred tým než sa vojaci vydajú na strelbu alebo presun.
Foto: Jan Kovačičin*

predchodcov. Keďže mnohonárodný zbor zo Štetína nasadil vysokú latku, našou úlohou bolo vyrovnáť sa s touto výzvou a latku posunúť ešte vyššie. Kolegovia a náčelníci rýchlo spoznali vo vojakoch a civiloch z Heidelbergu skutočných profesionálov, ktorí priniesli so sebou toľko žiadanú súdržnosť štábu a pripravenosť plniť akékoľvek úlohy. Naše poslanie v Kábule nebolo jednoduché, pretože sme boli rozptýlení do všetkých štábných sekcií. Napriek tomu sme boli schopní sa nielen plne integrovať do veliteľ-

stva ISAF, ale si aj vytvoriť akúsi neviditeľnú heidelbergskú a aj slovenskú pavučinu v rámci veliteľstva. Stretávali sme sa navzájom nielen počas rôznych aktivít v rámci bojového cyklu veliteľstva, ale aj počas rôznych aktivít v rámci tábora, v telocvični, na improvizovanom trhovisku. Chvilu, ako heidelbergská opekačka, zvyšovacie ceremónie našich kolegov, Vianoce a Nový rok v Kábule, budú mať navždy zvláštne miesto v našich spomienkach. Jednoznačne, heidelbergská partia sa nestratila v tomto skutočne mnohonárodnom prostredí veliteľstva misie ISAF, ktoré tvorili vojaci a civilisti z 38 krajín sveta.

Medzi nimi mali nezastupiteľné miesto Slováci. Veď z nášho desaťčlenného slovenského príspevku boli až štyria mimoriadne ocenení najvyššími funkcionármi misie, veliteľom a náčelníkom štábu. Tento pomer bol bezprecedentný medzi všetkými národnými kontingentmi. Nielenže mne osobne sa dostalo cti zastávať prestížnu funkciu náčelníka štábu pre koordináciu a riadenie operácií (CJ3), v rámci ktorej som

monitoroval a riadil operácie v rámci celého Afganistanu, ale aj riadil vnútorný výcvik ISAF HQ a ochranu síl, organizoval spoluprácu a koordináciu operácií s afganským ministerstvom obrany a ministerstvom vnútra, ale bolo výrazne vidieť aj ďalších slovenských kolegov. Veď dvaja naši podplukovníci boli náčelníkmi operačnej zmeny na mnohonárodnom spoločnom operačnom centre, náš ma-

*Medailovka v Kábule. Udelenie medaily alebo povýšenie počas operačného nasadenia má vždy zvláštnu príchut'.
Foto: Jan Kovačičin*

major zabezpečoval PHM pre celé ISAF, náš kapitán bol hlavným bezpečnostným dôstojníkom veliteľstva ISAF, náš nadrotmajster úspešne velil jednotke medzinárodnej vojenskej polície (inak práca pre kapitána), náš čatár "vyreguloval" a odriadil z centra riadenia presunov viac ako 3000 konvojov cez nebezpečný Kábul a okolie.

Ako sa vyjadril počas záverečného nástupu nášho kontingentu v Kábule náčelník štábu ISAF, heidelbergský kontingent bol výrazným príspevkom pre veliteľstvo aj pre celú misiu ISAF, najkomplexnejšiu a vôbec najťažšiu misiu NATO v histórii. Veliteľstvo z Heidelbergu opäť raz potvrdilo svoju tradíciu a prísľub a splnilo vysoké očakávania najvyššieho velenia a vedenia aliancie. Nebolo jednoduché naučiť sa nové procedúry a plniť všetky operačné úlohy vo veľmi ťažkých podmienkach Afganistanu. Odplatom pre nás bola nová skúsenosť, ktorú nemôžete získať nikde inde. Táto skúsenosť je neoceniteľná pre veliteľstvo v Heidelbergu, ale aj pre naše národné ozbrojené sily. Ale najdôležitejšia nebola vlastná osobná vojenská skúsenosť, ale vedomie, že sme všetci prispeli k čestnému poslaniu ISAF – pomôcť afganskému ľudu postaviť sa opäť na vlastné nohy.

Nie všetko v Afganistane bolo pekné a prebiehalo hladko. Ale počas našej misie v krajine sme mali možnosť vidieť postupne znovuzrodenie Afganistanu ako krajiny. Keď vidíte miestnych ľudí, uvedomíte si, že oni nechcú až tak veľa, len jednoducho prežiť, žiť svoj prostý život. Prostý život tam znamená niečo úplne iné ako u nás vo väčšine európskych alebo severoamerických krajín. Mať možnosť sa ráno prebudiť a nemať strach či vy a vaše deti prežijete do večera, mať možnosť ísť von a pracovať na svojom zaprášenom poličku, mať aspoň šancu poslať svoje deti do nejakej školy, aj keď stroho zariadenej. Avšak ani takéto veci tam ešte nie sú samozrejmosťou. Život tam nie je jednoduchý a podmienky sú biedne, ťažko merateľné našimi štandardmi. Ale zato ľudia sú tam príjemní a pohostinní, rozdávali by aj z toho mála, čo majú. Keď

vidíte mohutnú výstavbu a rekonštrukciu v krajine, aj keď často veľmi jednoduchým – afganským spôsobom, keď vidíte húfy detí úprimne a šťastne sa usmievajúcich, tak si uvedomíte, že má význam byť v tejto krajine. Toto bola naša ozajstná skúsenosť v našej najnovšej misii a sme hrdí, že sme mohli svojou troškou prispieť aj my.

Nová kapitola

Od nášho vstupu do NATO ubehlo päť rokov. Pre tých, čo slúžili v Heidelbergu, to bolo výnimočných päť rokov, najmä čas strávený na veliteľstve v Heidelbergu alebo v Afganistane. Bolo to obdobie našej integrácie, zvládania ťažkých výziev, ale aj postupného rastu sebavedomia s pribúdajúcimi skúsenosťami. Som presvedčený, že prvé roky našej integrácie, najmä do medzinárodných štábov, sme úspešne zvládli a splnili sme požiadavky kladené na nás. Skončila sa pre nás etapa zoznamovania sa a postupného začleňovania sa do veliteľských štruktúr. Pre našich nástupcov sa už otvára úplne nová kapitola. Nebudú to mať ľahké ale už sa nemožno vyhovárať na neznalosť, absenciu skúseností. Čakajú ich podobne ako nás aj úplne nové výzvy vrátane zásadnej reorganizácie veliteľskej štruktúry NATO a operačnej koncepcie. Jednoducho aj v rámci NATO transformácia pokračuje ďalej a my musíme udržať krok.

Pôsobenie slovenských vojakov v medzinárodných veliteľských štruktúrach má mimoriadny význam a je to rozhodne dobrá investícia. Je zdrojom nielen cenných osobných skúseností vyslaných vojakov, ktoré by nikde inde nezískali, ale je predovšetkým cenným zdrojom skúseností a informácií, ktoré treba využiť v pokračujúcej transformácii Ozbrojených síl SR. Naša participácia v medzinárodných štáboch je aj účinným nástrojom na realizáciu našich národných ambícií pri rozvoji a ovplyvňovaní jej ďalšieho smerovania aj v praktickej rovine. Prostredníctvom svojich zástupcov v medzinárodných štáboch sa totiž členské krajiny môžu priamo podieľať na riadení projektov a úloh, ku ktorým by sa inak nedostali. Práve toto je tým najjasnejším dôkazom princípu rovnosti v aliancii, do ktorej sme pred piatimi rokmi vstúpili s toľkými očakávaniami.

plukovník. gšt. Ing. Josef Pokorný, PhD.

(v súčasnosti zástupca náčelníka štábu požiadaviek a dlhodobého plánovania Generálneho štábu Ozbrojených síl SR, pôsobil v bruselskej centrále NATO ako zástupca predstaviteľa veliteľa pre operácie vo Vojenskom výbore NATO)

V roku 2004, bezprostredne po prijatí SR za riadneho člena NATO, som bol vyslaný do Belgicka zastávať funkciu zástupcu predstaviteľa strategického veliteľa NATO pre operácie (SACEUR) vo Vojenskom výbore NATO. Hneď na úvod musím uviesť, že v čase nástupu som nemal skoro žiadnu predstavu o tom, čo môže byť náplňou práce v danej pozícii a práca v medzinárodnom prostredí bola výzva sama osebe.

Úrad vojenského predstaviteľa SACEUR vo Vojenskom výbore NATO je styčným úradom medzi strategickým veliteľstvom NATO pre operácie (SHAPE) a úradmi a agentúrami v centrále NATO na najvyššej úrovni. Pre priblíženie: Vrcholové rozhodovanie NATO je založené na princípe konsenzu, ktorý sa dosahuje na rokovaníach jeho najvyšších orgánov – Severoatlantickej rady (politická úroveň) a Vojenského výboru (vojenská úroveň).

Vojenský výbor je zložený z predsedu a náčelníkov generálnych štábov jednotlivých členských krajín a na rokovaní sa zúčastňujú aj dvaja strategickí velitelia NATO, pre operácie a pre transformáciu. V tomto formáte sa schádzajú trikrát do roka. Vzhľadom na to, že Vojenský výbor zasadá permanentne (aj niekoľkokrát za týždeň), každý náčelník generálneho štábu, ako aj strategický veliteľ, určí svojho predstaviteľa, ktorý ho na rokovaníach zastupuje a reprezentuje.

Foto: <http://www.nato.int/multi/2008/081119b-chods/photos/pages/081119b-012.html>

Ja, ako zástupca predstaviteľa strategického veliteľa NATO pre operácie vo Vojenskom výbore NATO, som bol priamo nadriadený ostatným príslušníkom úradu (2 vojenský poradcovia, 1 výkonný asistent, 1 personálny asistent, 3 poddôstojníci a 1 vodič). Moja hlavná pracovná náplň môže byť rozdelená do nasledovných oblastí:

a) zastupovanie vedúceho úradu (funkcia zástupcu),

- b) organizácia vnútorného chodu úradu (funkcia náčelníka štábu),
- c) spracovanie správ zo zasadnutí Vojenského výboru a Severoatlantickej rady (funkcia radového vojenského poradcu),
- d) koordinácia medzi SHAPE a IMS (funkcia styčného dôstojníka),
- e) eskortovacia/administratívna/cestovná/bezpečnostná a sociálna funkcia (protokolárna funkcia),
- f) manipulácia s dokumentmi (organizácia činnosti registra).

V prípade neprítomnosti vedúceho úradu bolo mojou zodpovednosťou výkonného dôstojníka reprezentovať SACEUR na zasadnutiach Vojenského výboru, zúčastňovať sa na zasadnutiach Severoatlantickej rady, na koordinačných poradách riaditeľa medzinárodného vojenského štábu s riaditeľmi divízií a na koordinačných poradách náčelníka štábu SHAPE s náčelníkmi jednotlivých štábov (J1 až J9).

Pri výkone funkcie bola rozhodujúca znalosť prerokovávanej problematiky vo vojenskom výbore, rovnako znalosť stanoviska SHAPE a SACEUR a zároveň schopnosť toto stanovisko prezentovať.

Osobne by som pôsobenie v tejto funkcii nazval absolvovaním univerzity NATO, pretože len málo ľudí, nielen v SR, ale aj v ostatných členských štátoch, malo príležitosť preniknúť v takej komplexnosti a do takej hĺbky tam, kde sa formujú hlavné rozhodnutia aliance. To znamená zúčastniť sa na formovaní vojenského návrhu k určitej záležitosti (napríklad možná reakcia NATO pri jednostrannom vyhlásení nezávislosti Kosova) na strategickom veliteľstve pre operácie, následne diskutovať o rovnakej veci na porade riaditeľa medzinárodného vojenského štábu s riaditeľmi divízií, a na záver sledovať predstavenie výsledných návrhov Vojenskému výboru a Severoatlantickej rade.

Ďalšou zodpovednosťou bola koordinácia činnosti úradu: zabezpečovať dennú agendu, rozdeľovať úlohy, kontrolovať ich výkon, organizovať dovolenky a spracovávať hodnotenie podriadených. Zabezpečovať aktuálnosť využívaných procedúr a obnovu technického zariadenia. Táto, na prvý pohľad banálna zodpovednosť s typickou náplňou náčelníka štábu, mala tú zvláštnosť, že išlo o medzinárodné prostredie, kde si každý prináša svoje národné špecifiká. Byť rešpektovaný podriadenými, ako boli napr. nemecký, belgický, španielsky alebo americký dôstojník, ktorí boli pre prácu v našom tzv. „front office“ špeciálne vyberaní, nebolo jednoduché.

Z každého zasadnutia Vojenského výboru a Severoatlantickej rady bola spracovaná správa pre SACEUR-a, jeho zástupcu (DSACEUR), náčelníka štábu SHAPE a ďalších funkcionárov strategického veliteľstva. Vzhľadom na narastajúci počet zasadnutí a na to, že táto správa musela byť spracovaná spravidla v deň konania zasadnutia a vzhľadom na nízky počet dôstojníkov v úrade, som sa delil o túto zodpovednosť s dvomi vojenskými poradcami. Na tomto mieste by som zdôraznil dôležitosť

jazykovej prípravy. Jednoducho, každý člen sa musel plnohodnotne podieľať na činnosti úradu.

Do mojej zodpovednosti taktiež patrila organizácia činnosti registra úradu, ktorý zabezpečuje tok dokumentov medzi SHAPE-om a NATO HQ na všetkých úrovniach. V tejto súvislosti by som podčiarkol dva aspekty: aplikáciu zásad o ochrane utajovaných skutočností a využitie výpočtovej techniky a počítačových sietí.

Manipulácia s utajovanými skutočnosťami je jednoduchá a v žiadnom prípade nenarušuje plynulosť práce. Táto situácia v spojení s využívaním utajovaných sietí vytvára veľmi dobré podmienky na prácu. V podmienkach medzinárodného vojenského štábu je takmer všetka distribúcia dokumentov zabezpečovaná elektronicky, čo maximálne zrýchľuje prácu s dokumentmi a znižuje nároky na administratívu. Vyhľadanie referenčných dokumentov potom trvá pár minút. V našich podmienkach to trvá niekoľko hodín, dní, ba vďaka nepružnosti systému sa to nemusí podariť vôbec.

Niekoľko úvah na záver

Aká je úloha príslušníkov Ozbrojených síl SR vo veliteľských štruktúrach NATO? Často som počul otázku z rôznych miest: Čo z vás v štruktúrach NATO máme? Existuje falošná predstava, že by náš vyslaný dôstojník mal poskytovať informácie alebo ovplyvňovať dianie v prospech Ozbrojených síl SR. Naša úloha je iná. V NATO sa očakáva plnohodnotný výkon, takže prvoradou úlohou je zastávať predurčenú funkciu štábného dôstojníka, plánovača, policajta, programátora a podobne. Druhou úlohou je vzdelávanie sa a získavanie skúseností. Zámerne ešte raz zopakujem, že pôsobenie v mojej funkcii nazývam absolvovaním univerzity NATO. Myslím, že podobný názor majú aj ostatní vojaci OS SR, ktorí boli v priebehu výkonu funkcie vyslaní do Afganistanu, zaradení do NRF alebo trebárs riešili úlohy v Addis Abebe. V každom prípade je vyslanie do štruktúr NATO maximálnou osobnou a pracovnou výzvou či ide o vyššieho dôstojníka, alebo poddôstojníka.

Ďalším problémom, s ktorým sa na rôznych úrovniach komunikácie u nás doma možno stretnúť je poňatie členstva SR v NATO. Vo viacerých prípadoch som sa stretol s interpretáciou, že naše členstvo v NATO sa realizuje cez Ozbrojené sily SR. To je však hlboký omyl. Tu jednoznačne platí prednosť politickej úrovne pred rýdzo vojenskou. Členom NATO nie sú Ozbrojené sily SR, ale Slovenská republika je členskou krajinou tejto politicko-bezpečnostnej organizácie. Ozbrojené sily SR a ich príslušníci reprezentujú a plnia úlohy Slovenskej republiky v NATO vo vojenskej oblasti. Je nesmierne dôležité si uvedomiť, že žiadne rozhodnutie NATO od roku 2004 by nebolo možné bez podpory SR. Pre ilustráciu - rozšírenie operácie v Afganistane z počtu šesťtisíc na počet šesťdesiat tisíc vojakov alebo pomoc NATO pri budovaní bezpečnostných síl v nezávislom Kosove, by neboli možné bez plnej podpory SR. Takže napríklad prí-

padné problémy s generovaním nedostatkových spôsobilostí pre operáciu ISAF nie sú problémami len NATO, ale aj problémami SR.

Pozoruhodnou skúsenosťou bolo pre mňa aj to, že splnenie úlohy bolo vždy prioritné. Každý člen tímu, od vojaka, poddôstojníka až po generála, poznal svoju presnú rolu pri plnení úloh. Jednoduchá charakteristika spoločná pre väčšinu úloh bola zmysluplnosť, v priamej nadväznosti nasledovali dôvera a lojalita. Dôvera nadriadených k podriadeným, lojalita podriadených k nadriadeným a všetkých spolu k organizácii.

Záverom chcem zdôrazniť, že skúsenosti získané v NATO sú jednoznačne prínosom pre Ozbrojené sily SR a sú plne využiteľné v mojej terajšej funkcii. Po návrate má každý prirodzenú tendenciu porovnávať, kritizovať a odporúčať. V mojom prípade, keby som mal možnosť niečo zmeniť na našom strategickom a operačnom stupni velenia a riadenia, bez váhania by som označil za najslabšie miesto alebo prekážku jeho fungovania spôsob aplikácie ochrany utajovaných skutočností (zaobchádzanie s dokumentmi) a absenciu zmysluplného využívania výpočtovej techniky, mám na mysli existenciu široko dostupnej utajovanej siete. V týchto oblastiach by sme sa mohli poučiť.

Foto: <http://www.nato.int/multi/photos/nato-hq.htm>

plk. Ing. PhDr. Miroslav Gruca

(pôsobil vo funkcii náčelníka sekcie personálneho manažmentu NCSA od 27. apríla 2005 do 31. júla 2008 a po návrate nastúpil do funkcie náčelníka odboru vzdelávania a kvality života ŠbPeM GŠ OS SR)

Skúsenosti z pôsobenia v NCSA

Agentúra na prevádzkovanie komunikačných a informačných systémov NATO – NCSA (NATO Communication and Information Systems Agency) vznikla v auguste 2004 a je jedným z najväčších veliteľstiev v rámci NATO, zamestnávajúc približne 4000 vojakov a civilných zamestnancov. Prvý príslušník Ozbrojených síl SR nastúpil do funkcie v NCSA v novembri 2004 a postupne ho nasledovalo ďalších 12 slovenských vojakov a 1 vojačka. Ich pôsobiskami sa stali holandský Maastricht, nemecký Ramstein a belgický Mons. Polovica z uvedených vojakov už úspešne ukončila svoju misiu a v júli 2008 sa vrátila späť na Slovensko. Počas svojho pôsobenia v zahraničí získali pre Ozbrojené sily SR vysoký kredit za prístup k svojim povinnostiam a schopnosť spolupracovať v rôznorodých medzinárodných tímoch. Zároveň naši vojaci nadobudli jedinečné poznatky a skúsenosti, ktorých využitie v domácom prostredí napomôže skvalitňovať spôsobilosti ozbrojených síl a ich pripravenosť aktívne sa podieľať na kolektívnej obrane v rámci NATO a EÚ.

Hodnotne najvyššou funkciou obsadzovanou Ozbrojenými silami SR v NCSA je plukovnícka funkcia náčelníka sekcie personálneho manažmentu (Manpower and Personnel Division Head). Keďže je NCSA zložitá a výrazne technicky orientovaná organizácia,

Riaditeľ NCSA generálporučík Wolf (vľavo) pri slávnostnom preberaní zástavy NCSA od zástupcu veliteľa síl NATO v Európe admirála Feista počas aktívneho ceremoniálu NCSA 7 septembra 2004.

Foto: archív NCSA

personálny manažment v jej podmienkach si vyžaduje mimoriadne pružné reakcie a včasné prijímanie opatrení, ktorých účínok sa prejaví v progresívnom napredovaní organizácie nielen z technického hľadiska, ale aj z hľadiska jej ľudských zdrojov. Práve profesionalita a motivácia ľudí zabezpečujúcich komunikačné a informačné služby prinášajú v NCSA potrebnú kvalitu. Dôkazom dynamiky v tejto organizácii je aj skutočnosť, že sa jej pôvodná štruktúra z roku 2004, pozostávajúca z 10 sektorov, 2 prá-

Desiatnik Martin Marko (OS SR) a slobodník James Wroe (Veľká Británia) pri úprave fiberoptických káblov v 1. spojovacom prápore NATO v Maastrichte 7. decembra 2007

Foto: čat. Peter Szigeti

porov, školy a veliteľstva výrazne zmenila už v roku 2006 a ešte komplexnejší návrh zmeny bol pripravený v roku 2008, a to v rámci revízie veliteľských štruktúr NATO (PE Review). Výraznejšie ambície NATO v oblasti operácií vyvolali aj potrebu prioritného zamerania NCSA na vojenské operácie, čoho odrazom je aj príprava na zriadenie

spojovacieho pluku s 3 prápormi namiesto doterajších 2 samostatných práporov. V rámci NATO je vysoko oceňovaná ponuka Slovenskej republiky na zriadenie jednej spojovacej roty NATO – DCM (Deployable CIS Module) na našom území.

Funkcia náčelníka sekcie personálneho manažmentu NCSA je prínosná z viacerých hľadísk. Jej nositeľ si upevňuje nielen jazykové spôsobilosti a získava nové vojensko-odborné poznatky, ale rozširuje aj svoje vojensko-diplomatické skúsenosti. Zastupuje riaditeľa NCSA na rokovaníach výboru NATO pre otázky personálu – NDMC (NATO Defence Manpower Committee), rokuje s národnými vojenskými predstaviteľmi – NMRs (National Military Representatives) o personálnych otázkach týkajúcich sa pôsobenia ich vojakov v NCSA, komunikuje s ostatnými veliteľstvami NATO a v neposlednom rade riadi medzinárodný tím svojej sekcie, čo pri zohľadnení a rešpektovaní rôznorodých pracovných úrovní a kultúrnych rozdielov nie je vonkoncom jednoduché. Zúčastňuje sa aj na mnohých spoločenských medzinárodných podujatiach, čo mu umožňuje zdokonaľovať aj svoje spoločensko-reprezentačné kvality. Dôležité je tiež prirodzené zvýšenie pracovného sebavedomia, keďže náčelník sekcie disponuje plnými kompetenciami, ktoré idú ruka v ruku so zodpovednosťou za zverenú oblasť.

Pri jeho práci je vyžadovaná iniciatívnosť a predchádzanie negatívnym trendom pred očakávaním presných pokynov od nadriadených a pred reakciou na už vzniknuté problémy, ktoré sa v prostredí NATO často označujú ako výzvy (challenges), čo je zo psychologického hľadiska pre každého určite prijateľnejšie.

NCSA pozostáva z vojakov, kmeňových civilných zamestnancov a civilných zamestnancov na kontrakt (consultants), pričom má každá z uvedených kategórií výrazné špecifiká. Úloha zosúladiť tento rôznorodý personál do funkčného celku by bola nemysliteľná bez rešpektovania týchto špecifik, uplatňovania náročnosti s úctou, bez uprednostňovania partnerského prístupu pred direktívnym. Vojaci sa na jednotlivých pozíciách striedajú približne každé 3 roky, takže každoročne je nevyhnutné zacvičovať približne jednu tretinu nového vojenského personálu. Tým sa NATO stáva akosi školou národov, kde sa cyklicky utvára potrebná kvalita pracovných výkonov a medziľudských vzťahov. Kmeňoví civilní zamestnanci poskytujú nevyhnutnú kontinuitu v udržiavaní a odovzdávaní potrebných spôsobilostí a tradícií a sú právom považovaní za inštitucionálnu pamäť (corporate knowledge). Civilní zamestnanci na kontrakt tvoria vysoko špecializovaný personál, bez ktorého by nebol možný progresívny rozvoj najmä v technickej a technologickej oblasti. Zaujímavé je to, že NCSA zverila aj oblasť kontinuálnej racionalizácie svojich štruktúr a administratívno-organizačných postupov odborníkom z renomovaných svetových firiem.

*Rotný Andrej Tobola (OS SR) a desiatnik Richard Beasley (Veľká Británia) pri inštalácii optického sieťového kábla v 1. spojujacom prápore NATO v Maastrichte 7. decembra 2007.
Foto: čat. Peter Szigeti*

Veľká pozornosť je v NCSA venovaná nielen pracovným záležitostiam, ale aj voľnému času vojakov, civilných zamestnancov a ich najbližších. Všade však prevláda určitá forma aktívnej participácie pred pasívnou účasťou. Mimoriadne populárne sú stretnutia s cieľom privítania nových príslušníkov NCSA a rozlúčky s odchádzajúcimi. Inšpiratívny je aj vlastný systém morálneho oceňovania, a to počínajúc ocenením

pre najlepších jednotlivcov (Individual Award), cez ocenenie za výnimočné technické inovácie (Bright Idea Award), najlepšie kolektívy (Unit Award), končiac individuálnym uznaním za zodpovednú prácu (Certificate of Commendation). Pracovný čas výrazne usporí systém elektronického zadávania, plnenia, kontroly a vyhodnocovania úloh (Tasker Tracker), a tiež vedenie porád s odlúčenými útvarmi prostredníctvom videotelekonferencií (VTC). Progres je viditeľný aj v rámci centralizácie služieb, kde jedno centrum nahradí viacero separátnych pracovísk. Slovenskí vojaci teda mali a ich nasledovníci majú naďalej možnosť pracovať v mladej, dynamicky sa rozvíjajúcej organizácii, ktorá je hlavným prevádzkovateľom informačných a komunikačných systémov NATO. Môžu sa dennodenne popasovať so skutočnými výzvami na poli technickom i manažérskom. Nikto z nich nemal ľahké začiatky, avšak nikdy sa nestretli s neochotou pomôcť, poradiť, či povzbudiť. Získali cenné skúsenosti a hlavne schopnosť pracovať a žiť aj v náročnom medzinárodnom prostredí.

PRÍLOHY

*pplk. Ing. Peter Babiar, plk. gšt. Ing. Jaroslav Baláž, pplk. Ing. Ľudovít Péter
Úrad vojenského predstaviteľa pri Vojenskom výbore NATO*

ZÁKLADNÉ PILIERE NATO

Solidarita

NATO je aliancia 26 členských krajín Severnej Ameriky a Európy, ktoré sú združené na základe zmluvy podpísanej 4. apríla 1949 vo Washingtone.

Sloboda

Na základe tejto zmluvy je hlavnou úlohou aliancie ochrana slobody a bezpečnosti jej členských krajín cestou politických a vojenských prostriedkov.

Bezpečnosť

Aliancia chráni spoločne uznávané hodnoty demokracie a slobody jednotlivca založené na rešpektovaní platnosti zákona. Sporné otázky rieši predovšetkým mierovou cestou a tento prístup presadzuje v rámci celého Euroatlantického priestoru.

Euroatlantické spojenectvo

Aliancia stelesňuje spojenectvo cestou, v ktorom je neoddeliteľné spätá bezpečnosť Severnej Ameriky a Európy. Je výrazom kolektívneho úsilia pri presadzovaní spoločných záujmov v oblasti bezpečnosti

ZÁKLADNÉ PRINCÍPY ČINNOSTI NATO

Konzultácie

Aliancia je základným diskusným a konzultačným fórom pre riešenie bezpečnostných otázok USA, Kanady a európskych krajín.

Obrana

Aliancia bráni územnú integritu svojich členov na základe princípu, že agresia voči ktorémukoľvek členskému štátu je považovaná za agresiu proti celej aliancii.

Krízový manažment

NATO sa podieľalo na ukončení konfliktu v Bosne, Kosove a odvrátilo občiansku vojnu v bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko. V súčasnosti NATO napomáha udržiavať stabilitu v Kosove, Afganistane, Iraku a cestou operácie Active Endeavour kontroluje a monitoruje pohyb lodí v Stredozemnom mori.

Partnerstvo

Cestou dialógu a spolupráce s nečlenskými krajinami aliancie sa snaží o presadzo-

vanie širšej bezpečnosti aj mimo hraníc členských štátov ako významný aktér v oblasti medzinárodnej bezpečnosti.

AKO NATO PRACUJE

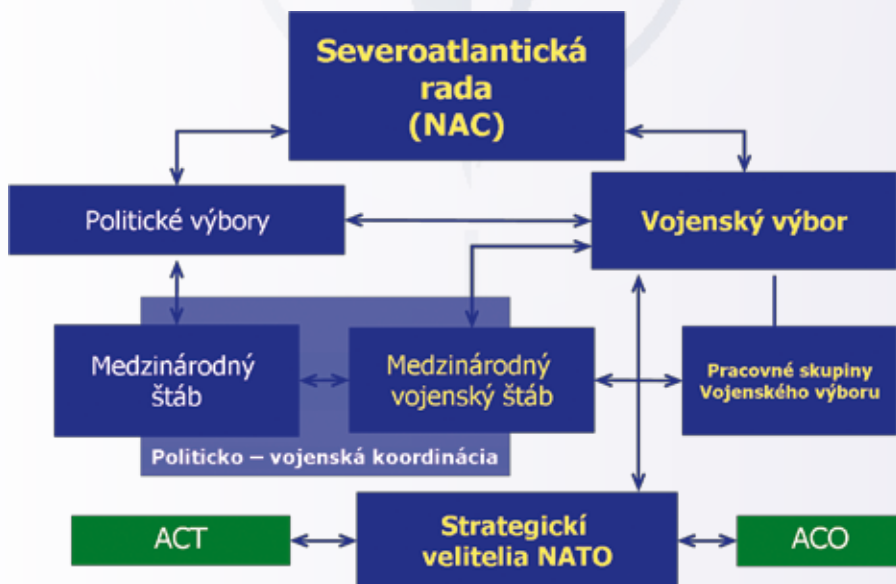
Rozhodovací proces

NATO je medzivládna organizácia, v ktorej má každý člen úplne rovnaké postavenie. Rozhodnutia aliance sú prijímané na základe konsenzu všetkých členských krajín. Konsenzus v praktickom slova zmysle znamená, že súhlas je dosiahnutý po obsahovej stránke a rozhodnutie je akceptované každou členskou krajinou. Rozhodnutie NATO je teda kolektívnym rozhodnutím suverénnych štátov, ktoré sú členmi aliance. Tento princíp je aplikovaný na každej úrovni rozhodovacieho procesu a bol akceptovaný od začiatku existencie aliance v roku 1949.

Politické riadenie

Najvyšším politickým rozhodovacím orgánom je Severoatlantická rada (North Atlantic Council – NAC), ktorá zasadá na úrovni stálych predstaviteľov, ministrov zahraničných vecí, predsedov vlád a hláv štátov. Severoatlantickej rade predsedá generálny tajomník NATO, ktorý sa v práci opiera o medzinárodný štáb.

Štruktúra rozhodovacieho procesu

ČLENSKÉ ŠTÁTY NATO

(marec 2009)

vlajka NATO

logo NATO

Belgicko

Belgium

BEL

Bulharsko

Bulgaria

BUL

Česká republika

Czech Republic

CZE

Kanada

Canada

CAN

Dánsko

Denmark

DNK

Estónsko

Estonia

EST

Francúzsko

France

FRA

Nemecko

Germany

DEU

Grécko

Greece

GRC

Maďarsko

Hungary

HUN

Island

Iceland

ISL

Taliansko

Italy

ITA

Lotyšsko

Latvia

LVA

Litva

Lithuania

LTU

Luxembursko

Luxembourg

LUX

Holandsko

Netherlands

NLD

Nórsko

Norway

NOR

Polsko

Poland

POL

Portugalsko

Portugal

PRT

Rumunsko

Romania

ROU

Slovensko

Slovakia

SVK

Slovensko*Slovenia**SVN***Španielsko***Spain**ESP***Turecko***Turkey**TUR***Spojené kráľovstvo Velkej
Británie a Severného Írska***United Kingdom**GBR***Spojené štáty americké***United States**USA***KRAJINY V PRÍSTUPOVOM PROCES**

(po ratifikácii všetkými členskými krajinami budú prijaté
do aliance)

Albánsko*Albania**ALB***Chorvátsko***Croatia**HRV*

PREDSTAVITELIA NATO – politická časť

Generálny tajomník NATO:

Jaap de Hoop SCHEFFER (Holandsko)

Medzinárodný štáb je tvorený jednotlivými divíziami:

**Divízia pre politické záležitosti
a bezpečnostnú politiku: riaditeľ
(námestník generálneho tajomníka)**

Martin ERDMANN

**Divízia pre operácie:
riaditeľ (námestník generálneho
tajomníka)**

Martin HOWARD

**Divízia pre obrannú politiku
a plánovanie: riaditeľ (námestník
generálneho tajomníka)**

Jiří ŠEDIVÝ

**Divízia pre verejnú diplomaciu:
riaditeľ (námestník generálneho
tajomníka)**

Jean-François BUREAU

**Divízia pre obranné investície:
riaditeľ (námestník generálneho
tajomníka)**

Peter FLORY

**Výkonný manažment:
riaditeľ (námestník generálneho
tajomníka)**

Douglas L. DEMPSTER

**Riaditeľ kancelárie generálneho
tajomníka**

Henne SCHUVER

Sekretár NAC-u

Ted WHITESIDE

Hovorca NATO

James APPATHURAI

**Riaditeľ pre plánovanie kancelárie
generálneho tajomníka**

Jamie SHEA

Riaditeľ Bezpečnostného úradu NATO

Michael T. EVANOFF

Riaditeľ Úradu NATO pre zdroje

Kenneth L. PELTIER

VOJENSKÉ RIADENIE NATO

VOJENSKÝ VÝBOR (MILITARY COMMITTEE – MC)

Vojenský výbor je vrcholným vojenským orgánom aliancie.

Členmi Vojenského výboru sú náčelníci generálnych štábov členských krajín NATO, ktorých na Veliteľstve NATO v Bruseli reprezentujú vojenslí predstavitelia. Rokovania Vojenského výboru riadi jeho predseda, ktorý je volený náčelníkmi generálnych štábov na obdobie 3 rokov. **Predsedom Vojenského výboru (Chairman of the MILITARY COMMITTEE) je od júla 2008 admirál Giampaolo Di Paola (ITA).**

Vojenský výbor je **poradným orgánom Severoatlantickej rady** vo vojenských otázkach. V prípade, ak politické orgány NATO posudzujú možnosti vojenskej akcie aliancie, kľúčovou časťou rozhodovacieho procesu je **konsolidované (konsenzuálne) vojenské odporúčanie**, ktoré NAC-u poskytne Vojenský výbor.

Vojenský výbor sa schádza v dvoch formátoch:

- najmenej 2-krát ročne sa koná rokovanie vo formáte náčelníkov generálnych štábov (štábov obrany) – tzv. MC/CS (*Military Committee/Chiefs of Staffs Session*) a 1-krát ročne vo vybratej členskej krajine NATO – v r. 2010 sa uskutoční v SR,
- pravidelne najmenej 1-krát týždenne sa uskutočňuje rokovanie Vojenského výboru vo formáte vojenských predstaviteľov – tzv. MC/PS (*Military Committee/Permanent Session*).

Z hľadiska štruktúry je systém velenia a riadenia nasledovný:

Spojenecké veliteľstvo pre transformáciu ACT – je riadiacim prvkom aliancie pre transformáciu štruktúry síl, spôsobilostí a doktrín. Koordinuje spoločný postup v oblasti rozvoja výcviku, experimentovania, nových konceptov a interoperability. Sídlo veliteľstva je v USA, v meste Norfolk, štát Virginia.

Spojenecké veliteľstvo pre operácie ACO – je zodpovedné za plánovanie, riadenie a vykonávanie vojenských operácií prakticky od Gibraltáru až po Afganistan.

Sídlo veliteľstva je v belgickom meste Mons. Od svojho vzniku prešlo etapami transformácie a dnes v tejto zjednodušenej štruktúre riadi všetky operácie NATO.

ZASTÚPENIE OZBROJENÝCH SÍL SR V ŠTRUKTÚRACH NATO

1. Zastúpenie Ozbrojených síl SR pri Vojenskom výbore NATO/EÚ

Úrad vojenského predstaviteľa pri NATO HQ a Európskej únii, Brusel

generálmajor Ing. Jaroslav Kuča

vojenský predstaviteľ pri Vojenskom výbore NATO/EÚ

Úrad vojenského predstaviteľa zabezpečuje realizáciu vojenskej politiky Slovenskej republiky v NATO a EÚ prostredníctvom účasti vo vojenských výboroch NATO a EÚ a v orgánoch im podriadených.

Plní koncepčné úlohy predovšetkým v oblasti obranného plánovania, velenia, riadenia a spojenia, plánovania ozbrojených síl integrovanej vojenskej štruktúry, budovania vojenských spôsobilostí, krízového riadenia, výcviku a cvičení, realizácie operácií, koncepcie CJTF a strategickej koncepcie NATO, implementácie Európskej bezpečnostnej stratégie, vojenskej infraštruktúry, operačnej štandardizácie OS SR, spotrebnej logistiky, civilno-vojenského riadenia vzdušnej letovej prevádzky a letectského systému velenia a riadenia.

V týchto oblastiach sa podieľa na spracovaní vojenských a vojensko-odborných koncepčných, plánovacích a riadiacich dokumentov NATO a EÚ.

ÚVP plní tieto úlohy:

- podieľa sa na spracovaní vojenských a vojensko-odborných dokumentov a interných normatívnych aktov rezortu ministerstva obrany a NATO a na tvorbe koncepčných, strategických dokumentov a vojenských rozhodnutí aliancie a EÚ,
- zodpovedá vo vymedzenej oblasti za prípravu podkladov, analýz a odporúčaní na spracovanie návrhov a stanovísk GŠ OS SR na rokovania výborov, pracovných skupín a agentúr NATO a EÚ,
- podieľa sa na práci relevantných výborov, pracovných skupín a agentúr NATO a EÚ v súlade s odbornou pôsobnosťou, spolupracuje priamo s orgánmi Generálneho štábu OS SR v odborných otázkach a v prípade potreby s odbornými orgánmi veliteľstiev,
- pravidelne informuje náčelníka Generálneho štábu OS SR o plnení úloh v jeho pôsobnosti, spolupracuje so sekciami a zložkami ministerstva obrany; spoluprácu uskutočňuje prostredníctvom odboru medzinárodnej vojenskej spolupráce a tvorby doktrín ŠbPDP GŠ OS SR a odboru bezpečnostnej a obrannej politiky SEOPMVL,

- v prípade riešenia/koordinácie odbornej problematiky v pôsobnosti úradu vojenského predstaviteľa, ktorá si vyžaduje súčinnosť/spoluprácu so sekciami a zložkami ministerstva, komunikuje s nimi priamo, konzultuje stanoviská SR týkajúce sa vojenskej politiky NATO a EU s delegáciami členských štátov,
- o výsledkoch a odporúčaníach informuje predstaviteľov rezortu ministerstva obrany, poskytuje odbornú a organizačnú pomoc vyslaným pracovníkom rezortu ministerstva obrany v prípade ich účasti na rokovaní stálych alebo dočasných výborov, pracovných skupín a agentúr NATO a EU v Bruseli,
- spolupracuje s obrannými poradcami sekcie obrany, pracovníkmi politickej sekcie stálej delegácie NATO a príslušníkmi ÚNVP pri SHAPE a s NST pri SACT pri riešení vojensko-politických a vojensko-odborných otázok, vykonáva súčinnosť s ostatnými zložkami stálej delegácie NATO a s orgánmi NATO pri zabezpečení personálnej, administratívnej, technickej a objektovej bezpečnosti úradu vojenského predstaviteľa.

2. Zastúpenie Ozbrojených síl SR pri Najvyššom veliteľstve spojeneckých v Európe – SHAPE, Mons, Belgicko

Úrad národného vojenského predstaviteľa pri SHAPE, Mons

brigádny generál Ing. Milan Čelko

Vedúci Úradu národného vojenského predstaviteľa pri SHAPE

Úrad národného vojenského predstaviteľa pri SHAPE (ďalej len „ÚNVP“) je orgánom náčelníka Generálneho štábu OS SR pri Najvyššom veliteľstve spojeneckých síl v Európe (SHAPE). Sleduje dianie v operáciách NATO a EÚ, plánovanie a trendy a zabezpečuje včasný prenos informácií a požiadaviek NATO na príslušné zložky generálneho štábu a veliteľstvá OS SR a naopak, prenáša informácie zo Slovenskej republiky a presadzuje záujmy ozbrojených síl SR v NATO.

Úrad je súčasťou Stálej delegácie SR pri NATO na čele s veľvyslancom pri NATO. Je tým zabezpečené úzke prepojenie medzi vojensko-politickým ústredím v Bruseli a výkonom vojenských činností veliteľstva SHAPE.

Vedúci ÚNVP je nadriadený všetkým príslušníkom OS SR v rámci medzinárodného zastúpenia SR pri ACO a ACT dislokovaných v Európe.

ÚNVP zodpovedá za realizáciu vojenskej politiky Ministerstva obrany SR vo vojensko-odbornej oblasti s dôrazom na:

- plánovanie a generovanie síl a prostriedkov (spôsobilosti) v rámci štruktúr síl – napĺňanie tabuliek počtov (CJSOR) pre operácie NATO,
- plánovanie a koordinácia účasti na cvičeniach NATO, príprave a zabezpečení vysielania profesionálnych vojakov slúžiacich na veliteľstvách NATO do operácií,
- plánovanie personálu do veliteľských štruktúr, ich výber a koordinácia prípravy a ich riadenie počas vyslania.

ÚNVP sa podieľa sa na príprave a spracúvaní interných normatívnych aktov generálneho štábu a SHAPE ohľadom integrácie ozbrojených síl do vojenských štruktúr NATO, na príprave a tvorbe noriem, doktrín.

3. Zastúpenie Ozbrojených síl SR pri Spojeneckom veliteľstve pre transformáciu (Allied Command Transformation – ACT), Norfolk, Virginia, USA

Národný styčný tím Ozbrojených síl SR pri ACT, Norfolk, Virginia, USA

plukovník Ing. Jozef Kotlár

vedúci národného styčného tímu Ozbrojených síl SR ri Spojeneckom veliteľstve pre transformáciu

Národný styčný tím OS SR pri ACT zodpovedá za presadzovanie záujmov Ozbrojených síl SR vo veliteľstve ACT vo vojensko-odbornej oblasti, zabezpečuje kontakt medzi Ozbrojenými silami SR a veliteľstvom ACT v celej škále pôsobností. Zabezpečuje tiež obojstranný tok informácií, materiály a doktríny súvisiace s výcvikom, vzdelávaním a cvičeniami pre potreby OS SR. Realizuje štúdium, posudzovanie a spracovávanie stanovísk k operatívnej korešpondencii celého spektra transformačných, implementačných a podporných úloh veliteľstva ACT. Vedúci národného styčného tímu zodpovedá za riadenie všetkých príslušníkov OS SR pôsobiach v štruktúrach NATO na území USA.

Plní tieto úlohy:

- Podieľa sa na koncepcnej riadiacej činnosti pri plánovaní, organizácii a zabezpečovaní vojenskej spolupráce medzi OS SR a veliteľstvom ACT ako aj medzi OS SR a USJFCOM (US spoločné veliteľstvo) v oblasti obranného plánovania, personálu, logistiky, vývoja koncepcií a doktrín, experimentovania, výcviku a vzdelávania, štruktúr velenia a síl, NRF apod.
- Pripravuje podklady pre náčelníka Generálneho štábu OS SR a jeho zástupcu v oblasti transformácie ozbrojených síl.

- Spracováva podklady, informácie a stanoviská pre funkcionárov veliteľstva ACT o stave a vývoji celej škály transformačných úloh OS SR.
- Vykonáva analýzy dopadov vojenských koncepcií a doktrín spracovaných vo veliteľstve ACT na OS SR.
- Iniciuje požiadavky na oficiálne návštevy zo SR vo veliteľstve ACT, prípadne funkcionárov veliteľstva ACT na Slovensku, podieľa sa na koordinácii návštev, ich príprave a realizácii.
- Zabezpečuje účasť na rokovaníach s funkcionármi ACT a pracovných skupinách v oblastiach transformácie určených pre vedúcich národných styčných tímov krajín NATO. Tieto vyhodnocuje s dôrazom na potreby OS SR, sleduje vývoj a trendy, spracúva odporúčania pre náčelníka Generálneho štábu OS SR a jeho zástupcu.
- V prípade potreby vykonáva súčinnosť s ÚVP pri NATO HQ a ÚNVP pri SHAPE pri zabezpečení výmeny informácií, poskytovaní pomoci pri riešení účasti národných expertov na zasadaniach pracovných výborov a skupín NATO a ďalších vojensko-odborných otázkach.

Zastúpenie Ozbrojených síl SR v ostatných štruktúrach NATO:

1. V podriadenosti Spojeneckého veliteľstva pre operácie (ACO):

- **Veliteľstvo spoločných síl, Brunssum, Holandsko,**
 - Veliteľstvo pozemných síl, Heidelberg
 - A1 - Veliteľstvo mnohonárodného zboru SEVER-VÝCHOD, Štetín, Poľsko
 - Veliteľstvo vzdušných síl, Ramstein, Nemecko
- **Veliteľstvo spoločných síl, Neapol, Taliansko**
- **Veliteľstvo spoločných síl, Lisabon, Portugalsko**

2. V podriadenosti Spojeneckého veliteľstva pre transformáciu ACT Norfolk, USA:

- JWC, Stavanger, Nórsko
- JFTC, Bydgoszcz, Poľsko

3. V podriadenosti agentúry NCSA (Agentúra na prevádzkovanie komunikačných a informačných systémov NATO – NATO Communication and Information Systems Agency)

4. Ostatné agentúry a štruktúry NATO:

- IMS, Brusel, Belgicko
- NC3A, Brusel, Belgicko
- COE, Ede, Holandsko
- COE JCBRN, Vyškov, Česká republika
- IFC RAF, Molesworth, Veľká Británia

2004 – 2009

Rokovanie vojenského výboru NATO

Vojaci Ozbrojených síl vo vojenských operáciách pod velením NATO:
ISAF *KFOR*

foto na strane: Mgr. Pavol Vitko a <http://www.nato.int/multi/photos.html>

